

PERUSSUOMALAINEN

Kansalaisaktivisti Leena Pihanurmi:

Verorahat pois turhuuksista

Kielitaito kuntoon sotealalla

Hoitajan on ymmärrettävä potilasta

Kansanedustaja
Sanna Antikaisen
vaalivuosi starttaa
vauva-arjella

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne:

Suomi saa olla ylpeä ilmasotakoulustaan

Eläinsuojelurikoksista
kovemmat
rangaistukset

Lulu Ranne teki historiaa hävittäjän kyydissä:

”Oli valtava kunnia päästä mukaan lennolle”

Lulu Ranne on liikenneministerinä ohjannut suomalaisen liikennepolitiikan prioriteetteja yhä enemmän turvallisuuden ja huoltovarmuuden vahvistamiseen. Hän sai kutsun hävittäjälennolle, joka tuntui uskottomalta ja epätodelliselta.

Liikenne- ja viestintäministeri **Lulu Ranne** teki historiaa noustessaan keskiviikkona 10. kesäkuuta Hawk-hävittäjän kyytiin Jyväskylän Tikkakoskella. Lento suoritettiin Naton Ramstein Flag 26 -harjoituksen yhteydessä. Harjoituksiin osallistui yhteensä noin 150 konetta mukaan lukien hävittäjiä useasta Nato-maasta.

Ranteen osallistuminen lennolle oli poikkeuksellista – aikaisemmin hävittäjälennolle ovat päässeet vain presidentti tai puolustusministeri. Ranne on Suomen historian ensimmäinen

liikenneministeri ja toinen naisministeri, joka on päässyt hävittäjän kyytiin.

Ranne korostaa, että lento on konkreettinen esimerkki siitä, miten liikennepolitiikka ja maanpuolustus kytkeytyvät toisiinsa saumattomasti.

- Tässä konkretisoitui se tärkeä ja ainutlaatuinen yhteistyö, jota liikenne- ja viestintäministeriössä tehdään muiden ministeriöiden kanssa Suomen kovan turvallisuuden eteen. Tämä herättää ihmetystä ja kunnioitusta muissa maissa.

>>

BAE Systems Hawk

● Brittiläinen yksimoottorinen ja kaksipaikkainen suihkuharjoituskone. ● Käytetään pääasiassa ohjaajien jatko- ja taktisessa lentokoulutuksessa. ● Ilmavoimien Hawkit on hankittu vuosina 1980, 1993 ja 2007. ● Tällä hetkellä käytössä on yhteensä 31 konetta, joihin kaikkiin on suoritettu ohjaamon modernisointityö. ● Hawkeilla lentää myös lennonopettajista koostuva Ilmavoimien taitolento-osasto Midnight Hawks. ● Hawkien on suunniteltu palvelevan Ilmavoimia 2030-luvun loppupuolelle asti. (Lähde: puolustusvoimat.fi)

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne nautti hävittäjän kyydistä.

"Kypärä päästä koko porukalle!"

>>

Tiukat testit ennen lentoa

Kun kutsu lennolle saapui toukokuun lopussa, aika testeihin varattiin saman tien. Lennolle pääsy edellytti nimittäin parin tunnin testejä ja niiden läpäisyä Ilmailulääketieteen keskuksessa Helsingissä.

Ranne arvelee, että ihan kaikille kutsua ei olisi tullut.

- Tuskin kutsua lennolle ja testeihin olisi tullut, jos vaikuttaisin henkilönä epävakaa, epävarmalta tai pelokkaalta.

Itse testitilaisuuteen mentiin nykyisessä kunnossa.

- Testeihin mentiin niin sanotusti kylmiltään liikunta-asussa, eli se kunto, joka minulla oli jo valmiiksi, oli se, joka testattiin, Ranne kertoo.

Parin tunnin testeissä mitattiin monia perusasioita, kuten paino, pituus ja reiden pituus. Otettiin myös EKG eli sydänfilmi sekä virtsa- ja verikokeet.

Varsinainen soveltuvuus- ja

kuntotesti sisälsi kaksi pyöritystestiä, paineilmakammio- ja pyöräergometrin kasvavalla vastuksella tappiin asti. Pyöräilyn aikana seurattiin paineita ja sykettä. Aivan kaikilta testit eivät onnistuisi, sen verran hurjalta ne kuulostavat.

- Pyöritystestit heti alkuun karisivat varmaan aika monia siviilejä hävittäjälennoilta. Itse en onneksi ole helposti pahoinvoivaa sorttia. Lapsuudessani, kun autojen takapenkillä ei ollut turvavyöpakkoa, seisoin siellä välillä päälläni ja kiusasin siskoani, jolle tuli helposti paha olo. Paineilmakammio- testi oli itselleni helpoin.

Ranne tarkentaa, että testeissä vaaditaan vain pieni osa siitä, mitä meidän hävittäjälentäjiltä vaaditaan.

- Niiden myötä sai kuitenkin jonkinlaisen aavistuksen niistä vaatimuksista, joita maailman parhaimmiston kuuluvilta lentäjiltä edellytetään.

Ihan lopuksi oli vielä lääkärin tarkastus, jossa tutkittiin keuhkot ja sydän sekä keskusteltiin.

- Lääkäri toivotti lopuksi: "Nauti

Suomen hävittäjähankinnat

- F-35 korvaa Hornetien suorituskyvyn vuoden 2030 loppuun mennessä

● F-35-kalusto korvaa Ilmavoimien nykyisen F/A-18 Hornet -kaluston vuosina 2025–2030, ja Hornetit poistuvat käytöstä suunnitellusti 2020- ja 2030-lukujen vaihteessa. ● Ensimmäiset suomalaiset F-35-hävittäjät otettiin Ilmavoimien käyttöön keväällä 2026 osana Yhdysvalloissa järjestettävää suomalaisen henkilöstön koulutusta. ● Ensimmäiset F-35-koneet toimitetaan Suomeen Lapin lennoston vuonna 2026. ● F-35 saavuttaa alustavan operatiivisen suorituskyvyn vuoden 2027 loppuun mennessä. ● Karjalan lennosto saa ensimmäiset F-35-koneensa vuonna 2028. ● F-35 saavuttaa täysimääräisen operatiivisen suorituskyvyn vuoden 2030 loppuun mennessä. ● Vuodesta 2031 alkaen JF (Joint Fighter) eli F-35-järjestelmä toimii Ilmavoimien päälentokalustona.

(Lähde: puolustusvoimat.fi)

"Lentäjien ammattitaito vetää nöyräksi."

lennosta!" Ja kyllähän minä nautin ihan täysillä!

Varalaskupaikat tärkeitä hävittäjille

Kaksipaikkaisessa harjoitushävittäjässä Lulu Ranne istui lentäjän takana. Lennon aikana harjoiteltiin erityisesti laskeutumisia Tervon varalaskupaikalle eli osaksi maantietä rakennetulle kiirotielle. Varalaskupaikat maanteillä mahdollistavat hävittäjien toiminnan kriisitilanteissa ilman riippuvuutta perinteisistä lentokentistä.

Suomessa on 22 erikuntoista varalaskupaikkaa, joihin on tämän hallituskauden aikana satsattu enemmän kuin aikaisemmin. Suurin osa muista maista ajoi aikanaan omat varalaskupaikkansa alas ja Suomessakin riittää vielä vahvistettavaa, mutta tilanne on

hallituksen päätösten myötä parantunut huomattavasti.

Lulu Ranne on liikenneministerinä ohjannut suomalaisen liikennepolitiikan prioriteetteja yhä enemmän turvallisuuden ja huoltovarmuuden vahvistamiseen. Kansainvälisissä Nato-harjoituksissa Suomella on paikka näyttää kumppaneille näitä vahvuuksia, joita Ranteen liikennepolitiikka on tuonut myös maanpuolustukseen.

- Varalaskupaikat ovat näyttö suomalaisesta varautumisesta, jota Suomi pääsee tuomaan esiin Naton harjoituksissa. Liikenne- ja viestintäministeriö sekä Väylävirasto tekevät tiivistä yhteistyötä Puolustusvoimien kanssa sotilallisen liikkuvuuden eteen.

- Tämä työ on tärkeää saada näkymään myös kansainvälisessä. Sotilaallinen liikkuvuus vaatii paitsi kansallisia satsauksia myös

Lulu Ranteelle oli suuri kunnia päästä näkemään hävittäjälentäjien koulutusta ja vaativaa työtä näin läheltä.

tisella ohjauksella on suuri vaikutus siihen, mihin infrastruktuurin prioriteetit asetetaan.

- Tämä on sitä perussuomalais- ta linjaa: Suomen tarpeet ennen kaikkea. Liikennepolitiikalla kehitetään paitsi arjen sujuvuutta, saavutettavuutta ja liikenneturvallisuutta myös mitä suurimmassa määrin kovaa turvallisuutta. Pääsin nyt itse kokemaan, kuinka tärkeitä varalaskupaikat ovat. Näitä tarvitaan vielä lisää, ja nykyisten kunnosta on huolehdittava, Ranne korostaa.

Hän sanoo, että oli suuri kunnia päästä näkemään hävittäjälentäjien koulutusta ja vaativaa työtä näin läheltä. Ilmailulääketieteen keskus antoi Ranteelle vuoden voimassa olevan lentoluvan ilman rajoituksia.

Itse lento ei kuitenkaan Rannetta jännittänyt, sillä hänellä oli täysi luotto Ilmavoimien ammattilaisiin. Lentoon valmistautuessaan hän sai myös ”penkkikoulutuksen”, jossa annettiin muun muassa ohjeita hätätilannetta varten. Koneessa noudatetaan ohjeita pilkulleen, ja kaikki sujuikin hienosti.

- Penkkikoulutuksessa käytiin läpi niitä tilanteita, joissa heittoastuinta on käytettävä. Koulutus sisälsi muun muassa tekniset ohjeet heittoastuimen käytölle, laskeutumiselle maahan ja veteen sekä varustusten yksityiskohtia. Lisäksi annettiin ohjeita siihen, miten laskeutuessa pitää toimia. Siviilit eivät lennon aikana tai hätätilanteessa leiki sankareita tai pääsmäroä, vaan noudattavat lentä-

jän ohjeita ja keskittyvät pelastamaan itsensä.

Lennolle tarvitaan erityiset varusteet, joihin liikenne- ja viestintäministerikin pukeutui.

- Minulla oli päällä samat varusteet kuin hävittäjälentäjillä painehousuista alkaen. Oli arvokasta kokea, kuinka koko lennon joukkue osoitti yhteistyön saumattomuuden sekä huikean ammattitaitonsa ja sitoutumisensa Suomen puolustamiseen siitä alkaen, kun varastolla käytiin läpi sopivan kokoisia varusteita onnistuneen lennon läpikäymiseen asti.

"Suomi ansaitsee parasta"

Lento toteutettiin kahden koneen partiona niin sanotulla wingman-periaatteella. G-voimissa mentiin 5,4:ään asti.

- Nöyräksi veti se ammattitaito, jota lentäjiltä ja maankamaran tukijoukoilta vaaditaan. Suomi saa olla todella ylpeä ilmasotakoulustaan ja Ilmavoimiensa kyvykkyyksistä. Niistä on pidettävä tiukasti huolta. Kypärä päästä koko porukalle! Ranne huudahtaa.

- Kunnioitus ja arvostus Puolustusvoimia ja Ilmavoimia kohtaan on aina ollut erittäin korkealla, mutta jos vain mahdollista, niin kyllä se siitä vielä nousi. Suomi ansaitsee parasta. Turvallisuu- ta, luottamusta ja vahvuutta.

Hävittäjälento tuntui Ranteen sanoin aivan mahtavalta.

- Oli valtava kunnia päästä mukaan lennolle ja tutustumaan meidän Ilmavoimien ja Ilmasotakoulun toimintaan ilmassa ja vielä Nato-harjoitusten yhteydessä. Uskomattomalta ja epätodelliselta. Lentoa olisin voinut omasta puolestani jatkaa vaikka kuinka kauan. Nautin siitä lääkärin käskystä.

- Lennon jälkeen tuntui epätodelliselta, mutta pää ja kroppa eivät olleet moksiskaan, Ranne toteaa.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT MATTI MATIKAINEN

rajat ylittävää yhteistyötä Nato-liittolaisten ja erityisesti Pohjoismaiden ministeriöiden kanssa, Ranne alleviivaa.

Väylät kuntoon myös raskasta kalustoa varten

Ranne muistuttaa, että Väyläviraston lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön koko hallinnon ala pelaa yhteen turvallisuuden ja puolustuksen saralla Puolustusvoimien kanssa.

- Me teemme yhteistyötä, tuotamme tietoa, valvomme, varaudumme ja rakennamme infra- Puolustusvoimia ja Suomea varten, jotta meidän miehillämme ja naisillamme olisi parhaat mahdolliset puitteet puolustaa kotimaatamme.

- Ilmatieteen laitos tuottaa muun muassa olosuhdepalveluita Ilmavoimille, Traficomilla on

lukuisia turvallisuuteen liittyviä tehtäviä ja sen alaisuudessa toimii myös kansallinen kyberturvallisuuskeskus. Fintraffic taas vastaa ilmatilan ja vesiväylien sulusta Puolustusvoimien päätösten mukaisesti. Näin on tapahtunut esimerkiksi drooniuhkien kohdalla.

Ranne painottaa, että tiet, sil- lat sekä muut yhteydet on pidettävä kunnossa myös raskaan so- tilaallisen kaluston ja joukkojen siirtämisestä sekä evakuoimien var- ten. Puolustusvoimilla ja Väylä- rastolla on yhteinen tilannekuva ja näkemys siitä, missä järjestyk- sessä ja millä aikataululla infrapa- nostuksia on kohdistettava.

Liikennepolitiikka on kovaa turvallisuutta

Liikenne- ja viestintäministeri painottaa kuitenkin sitä, että asi- at eivät tapahdu itsestään. Poliit-

Digi, itseohjautuvuus ja avoimet luokat veivät peruskoulun harhaan

Tutkija Aino Saarisen tulokset digin ja itseohjautuvuuden haitoista aiheuttivat kohun jo viime vuosikymmenellä. Kun tutkimuksessa todistettiin, että ne ovat haitallisia eivätkä edistä oppimista, tutkimustuloksia ei alkuun uskottu.

Kouluhistorioitsija ja dosentti **Jari Salminen** Helsingin yliopiston kasvatustieteellisestä tiedekunnasta on kritisoinut peruskoulun tilan-
netta jo pitkään 1990-luvulta asti.
- On tehty taivaanrantaa maalailevaa ja paisunutta sisältöä opetussuunnitelmiin. Opettajat tietävät entistä huonommin, mitä pitäisi opettaa. Hajonta kasvaa sen suhteen, mitä kussakin luokassa ja koulussa tehdään.

Salmisen mukaan kehitys on jatkunut tällaisena 15 vuotta. Syy ei ole opettajissa.

- Kehittämisvimmassa kaikenlaista tyyppiä on otettu kouluihin häärimään innovaatioita. Piti keksiä höpönhöpönhybristä ilman testejä ja näyttöjä. Digiä myytiin parempana oppimisena, kun esimerkiksi kännyk-
kä on koko ajan käytössä.

Hän toteaa, että oli aika vähän kasvatu-
stieteilijöitä, jotka olisivat haastaneet kehittämistä.

Siitä Salminen on huolissaan, että kaikki kehittämistyö kohdistui vielä alaikäisiin lapsiin.

Muodikkaat mutta toimimattomat menetelmät

Miten tässä näin kävi? Miksi hyvin toiminutta peruskoulua piti lähteä kehittämään ja muuttamaan? Historioitsija löytää syitä yhteiskunnan ja maailman murroksista.

- 1990-luvulla Neuvostoliitto kaatui, Berliinin muuri hajosi ja tuli liberalismi. Pisa-menestys aiheutti vauhtisokeutta. Ajateltiin, että koulu on kaikkevoipainen.

Salminen kertoo, että Suomesta tehtiin koulubisnestä Chileen ja

Haittiin ja pedagogeja juoksi ympäri maailmaa.

Hän on luennoinut näistä ”1990-luvun sotkuista”, ja monilla opiskelijoilla onkin jo ollut kokemusta siitä, että muutokset eivät käytännössä toimi.

Esimerkkejä trendikkäistä mutta toimimattomista menetelmistä ovat itseohjautuvuus, digi, ilmiöoppiminen ja avoimet luokat.

- Ne myytiin meille valmiina, mutta eivät perustuneet riittävästi näyttöön. Nyt 15–20 vuoden jälkeen on todettu, että kännykkä onkin haitallinen.

Itseohjautuvuus on Salmisen mielestä ylikorostunut vaatimus. Hän kertoo esimerkin motivoituneista jalkapallon harrastajista, joilla oli tavoitteena päästä ul-

komaille pelaamaan. Kun junnuille annettiin kesäsi itsenäisesti suoritettavia kotitehtäviä, ne jäivät tekemättä.

- Psykologi **Liisa Keltikangas-Järvinen** on varoittanut liiasta itseohjautuvuudesta. Ei se toimi koulussa.

Kun oppilaiden vanhemmat ovat havainneet, etteivät avoimet luokkatilat ja kirjattomuus tue oppimista, he ovat ryhtyneet toimiin.

- Vanhemmat ovat toivoneet avoimiin tiloihin seiniä ja ostaneet lapsille koulukirjoja, Salmi-
nen kertoo.

Oppilaiden arviointi huonompaan suuntaan

Heikentyneistä Pisa-tuloksista voi päätellä, että kaikki ei ole todellakaan mennyt peruskoulussa putkeen. Salminen erittelee syitä.

- Oppilasarviointi on mennyt huonompaan suuntaan. Sisältöjä ei ole määritelty tarkasti, on vain

"On tehty taivaanrantaa maalailevaa ja paisunutta sisältöä opetussuunnitelmiin."

laajoja tavoitteita. Ei ole edes opia-
ineita vaan monialaisia kokonaisuuksia ja uusia ideoita. Opetushallitus pyrki jopa poistamaan numerot arvioinnista.

Suomi oli aiemmin syystäkin ylpeä siitä, että peruskoulun suorittaneet osasivat lukea.

- Nyt näin ei enää ole. Monet muutokset, joita tehtiin, ovat syrjäyttäneet osan oppilaista. Tämä on systeemin aiheuttamaa.

Luokalle jättäminen koetaan leimaavaksi.

- Leimaamisesta on tullut ongelma, koska se ei ole tasapuolista. Joissain kouluissa on tiukka linja ja joissain ei.

Oppikirjat koettiin muutoshöyryissä vanhanaikaisiksi, vaikka kirja on monelle lapselle turvallisen väline.

- Suomalaiset oppikirjat ovat erittäin hyväta-
soisia, ja niitä on otettu jopa Japanissa käyttöön. Ne ovat yksi tekijä, miksi Pisa-tulokset ovat olleet niin hyviä.

Tutkija osui kipupisteisiin

Tutkija **Aino Saarisen** väitöskirja peruskoulun heikentyneistä oppimistuloksista nostatti valtavan mediakohun jo ennen ilmes-
tymistään vuonna 2020. Tuloksissa todettiin muun muassa, että digitaalisuus ja itseohjautuvuus heikensivät oppimistuloksia. Esitarkastajat olivat ilkeitä ja arvostelivat kovin sanoin Saarisen tuloksia. Eräs professori jopa kirjoitti Saarille, että on moraali-

tonta hämmmentää poliitikkoja ris-
tiriitaisilla tutkimustuloksilla.
(Lähteet: Wikipedia ja Suomen Kuvalehti.)

Suurin ongelma taisi olla se, että Saarinen paljasti yhteiskunnan kipupisteet. Yliopisto-opettaja **Jari Lipsanen** tarkisti Saarisen analyysit eikä havainnut niissä virheitä. Lipsanen sanoo Suomen Kuvalehdessä näin:

- Varhaiskasvatus ja koulu he-
rättävät voimakkaita tunteita. Niitä on vaikea arvioida keskiarvotasolla, ja ne vaikuttavat poliittisiin päätöksiin.

Koska tutkijan tulokset eivät olleet mieluisia, niitä arvosteltiin julkisesti.

Koulutuksessa eivät kohtaa teoria ja käytäntö

Jari Salminen on tutkinut paljon koulun opetuksen historiaa. Hän toteaa, että opettajankoulutus on osasyllinen kehnoin oppimistuloksiin.

- Minulla on ollut huoli siitä, että uudet opiskelijat saavat epärealistisen kuvan opettajan työstä. Harjoittelut kouluissa ovat vähentyneet, eivätkä didaktikot käy enää siellä ohjaamassa harjoittelijoita. Syynä on osittain säästöt mutta myös valittu linja. Opettajien koulutus on hyvin teoreettista, ja kentän toiminta on siitä hyvin kaukana.

Opettajia hän kehuu ja lisää, että opettajiksi edelleen halutaan.

- Keskimäärin opettajat ovat

Opetuksessa on syytä palata perusasioihin.

Jari Salminen

hyvin sitoutuneita. Systeemin tasolla on muutoksia, ja se jättää opettajia pulaan.

Oppilaissa yhteiskunnan muutokset näkyvät siten, että lyhytjänteisyys on kasvanut.

- Meno on hektistä. Kännykät koukuttavat. Vanhempien vaikutus näkyy niin, että osa on tiedostavia ja osa ei. Nyt on monenlaista muuttujaa. Ne ovat kuormittaneet opettajia, kun selkeitä suuntamerkkejä ei ole.

Koulutarkastaja kaivataan takaisin

Tällä hetkellä opettajankoulutuksessa teoria ja käytäntö on siis Salmisen mukaan katkaistu, mikä ei lisää opettajan luottamusta.

- Opetushallitus on hyvin kaukana käytännöstä.

Koulutarkastajista Salmisella on hyviä kokemuksia, ja hän kaipaa

heitä takaisin kentälle.

- Koulutarkastajat vierailevat kouluissa ja keskustelevat oikeudenmukaisesti arvioinnista. Ote on hyvinkin pedagoginen. He välittävät viestiä siitä, missä kentällä mennään. Koulutarkastukset lakkautettiin meillä 1990-luvun alussa.

Salminen kuvaa, kuinka koulutarkastuksilla oli merkittävä rooli erityisesti oppikoulun oppilasarvioinnissa. Oppikoulutarkastajat vierailivat koulu-

luokissa ja kuuntelivat opetusta. He pitivät yksittäisillä luokilla pistokokeita, joilla verrattiin oppilaiden todellista osaamista suhteessa todistuksiin kirjattuihin arvosanoihin. Tarkastusten yhteydessä kouluille annettiin palautetta arvioinnin kriteereistä. Näin voitiin parantaa arvioinnin yhdenmukaisuutta koulujen välillä sekä huolehtia keskeisten sisältöjen opettamisesta ja niiden vertailukelpoisesta mittaamisesta.

Osaamistakuu ei ratkaise kaikkia ongelmia

Parhaillaan puuhataan perusopetuslakia nimellä osaamistakuu. Sen tavoitteena on uudistaa perusopetuksen arviointi perusopetuslaissa. Sen keskeisiä tavoitteita on yhtenäistää oppilaiden arviointia ja opinnoissa etenemistä siten, että perustai-

dot voidaan varmistaa jokaiselle oppilaalle. Toiseksi opetussuunnitelman perusteita kehitetään selkeyttämällä oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Kolmanneksi vuosiluokalta toiselle etenemiseen määritellään vähimmäisosaamisen taso oppiaineittain.

Salminen suhtautuu osaa mistakuuseen epäilevästi. - Peruskoulun ongelmia ei korjata pelkällä opetus suunnitelmapuheella. Ei riitä, että opseja muokataan vain tekstitasolla. Uudessa- kaan laissa ei määritellä arvioinnissa käytettäviä menetelmiä.

Jotta lain tavoitteet toteutuisivat, pitäisi kehittää valtakunnallisia kokeita, joita käytettäisiin arviointiin kaikissa peruskouluissa, Salminen ehdottaa.

- Tällaisia kokeita voitaisiin järjestää esimerkiksi peruskoulun kolmannella, kuudennella ja yhdeksännellä luokalla.

Hän kannattaa valtakunnallisia koepankkeja, joita olisi velvollisuus käyttää.

- Opettaja ja kunnat voisivat päättää, milloin ne otetaan käyttöön. Tämä toisi turvaa opettajille.

Salmisen mielestä pitää samalla miettiä keinoja, miten koulujen keskinäistä vertailua voitaisiin vähentää.

- Sillä on ikäviä seurauksia, jos koetulokset ovat julkisia. Tulee kouluranking, mikä eriarvoistaa asuinalueita ja kouluja.

Lahjakkaat jäävät jalkoihin

Kun peruskoulu tuli Suomessa käyttöön 1970-luvulla, se perustui heikoimpien lasten tukemiseen. Lahjakkaat jäivät sivuun, ja ajateltiin, että he pärjäävät kyllä.

- Kouluihin palkattiin psykologeja ja kuraattoreita tukemaan heikompia lapsia. Lahjakkaista ja erityislahjakkaista ei oltu niin kiinnostuneita.

Tästä seuraa Salmisen mielestä paljon hukkakäyntiä. Hän myös pohti, toteutuvatko tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.

- Sählääjät vievät kaiken huomion. Pystyykö opettaja eriyttämään opetusta isossa luokassa? Toteutuvatko tasa-arvo ja yhdenvertaisuus?

Kaikesta huolimatta Jari Salminen näkee peruskoulun tilanteessa toivoa.

- Olen arvostanut perussuomalaisia, koska he ovat pitäneet peruskoulun ongelmia esillä. Vihreille tämä on vaikeaa. Digihömpä tulee kokoomukselta. Demarit ja vasemmisto taas kannattavat pehmeää pedagogiikkaa.

Kun Jari Salminen oli Aino Saarisen kanssa eduskunnassa esittelemässä peruskoulun ongelmia, kuuntelemassa oli vain perussuomalaisia. Muista puolueista ei vaivauduttu paikalle.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA JA
HELSINGIN YLIOPISTO

Hoitajien kielitaidottomuus aiheuttaa vaaratilanteita

Yle julkisti kesällä selvityksen kotihoitoyhtiö Keltakullan hoivasta: osa hoitajista ei kyennyt vastaamaan suomeksi edes yksinkertaisiin kysymyksiin. Hoitajat laativat asiakaskirjaukset käännösovelluksen avulla. Tapaus on jälleen todiste ongelmasta, josta perussuomalaiset ovat varoittaneet jo vuosia – ja jota SDP on pyrkinyt vähentämään ja selittämään pois.

Tammikuussa 2024 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen virkailija soitti yllätyssoittoja yhtiön hoitajille. Kaksi heistä ei pystynyt kommunikimaan suomeksi alkeistasolakaan.

Yhtiön toimitusjohtajan epäiltiin kaunistelleen hoitoraportteja jälkikäteen sekä suorittaneen lääkelupakokeet hoitajien puolesta. Ensihoidon huoli-ilmoituksessa todettiin: *”Hoitajien kielitaito on niin riittämätön, ettei asiakas ole ymmärtänyt, onko hän tänään saanut lääkkeen vatsaki-puun vai ei.”*

Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi yhtiölle huomautuksen helmikuussa 2025. Asiasta kertoi Yle.

Demari: Yksi suomea osaava per vuoro riittää

Juuri tällaisten tapausten äärellä on syytä palauttaa mieliin, mitä SDP on tarjonnut ratkaisuk-

si. Puolueen varapuheenjohtaja **Nasima Razmyar** on myöntänyt kielitaito-ongelmien olevan todellisia, mutta esittänyt niihin omintakeisen ratkaisun. Hänen mukaansa riittää, että työvuorossa on yksi suomea osaava hoitaja tukemassa muita.

Samaan aikaan SDP on ajanut ulkomaisen hoitohenkilöstön rekrytointia Suomeen myös ilman riittäviä kielitaitovaatimuksia.

Edellinen pääministeri **San-na Marin** kiisti vuoden 2023 eduskuntavaalien alla kielitaidottomien hoitajien aiheuttavan minkäänlaisia ongelmia. Ilta-Sanomien vaalimessuilla 2023 Marin suorastaan suuttui **Riikka Purralle**, joka kertoi, että kielitaidottomat hoitajat ovat lisäkuorma ja ajavat koulutettuja hoitajia pois alalta.

Purra perusti väitteensä hoitajaliitto SuPerin viralliseen lausuntoon eduskunnalle. Marin alkoi huutaa päälle, syytti ”popu-

Edellinen pääministeri San-na Marin kiisti kielitaidottomien hoitajien aiheuttavan minkäänlaisia ongelmia.

lismista” ja väitti Purran ”valedelleen”.

Lupa- ja valvontavirasto: Ongelma on laaja

Keltakulta-hoivayhtiö ei ole poikkeus. Lupa- ja valvontavirasto LVV totesi keväällä 2026 tehdyssä tehostetussa valvonnassa heikon kielitaidon yhdeksi merkittävimmistä epäkohdista ikäihmisten palveluissa eri puolilla Suomea.

- Suomenkieliset hoitajat ovat epävarmoja, ymmärtävätkö vieraskieliset hoitajat annettuja ohjeita,

**Kieli-
taidottomat
kuormittavat
kaikkien
työtä.**

ja heidän mukaansa he joutuivat antamaan paljon tukea työtehtävien hoitamisessa, LVV:n yksikön päällikkö **Niina Oresmaa** sanoi.

Hoitajaliitto SuPerin kehittämisoikehtaja **Jussi Salo** vahvistaa alan sisäisen kuvan: kielitaito-ongelmat näkyvät jokapäiväisessä työssä ja kuormittavat koko työyhteisöä.

- On vakava ongelma, jos kielitaito ei ole riittävä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattitehtävissä. Se vaarantaa asiakas- ja potilasturvallisuuden, Salo sanoi Ylen Ykkösaamussa helmikuussa 2026.

Salo muistuttaa myös vastauksista: työntekijöiden kielitaito on keskeinen osa-

Kielitaitovaatimuksista luovuttiin aikoinaan maahanmuuttajien vuoksi

Ammatillisen koulutuksen kielitaitovaatimuksista luovuttiin vuonna 2017 maahanmuuttajien vuoksi. Lähes kymmenen vuotta myöhemmin Opetushallitus raportoi itse, millaisia ongelmia päätös on tuottanut.

AMMATILLISEN koulutuksen kielitaitovaatimuksista luovuttiin vuonna 2017 tietoisena päätöksenä, jonka perusteluna oli nimenomaan maahanmuuttajien koulutukseen pääsyn helpottaminen. Tämä käy ilmi Opetushallituksen kesäkuussa 2026 julkaisemasta katsauksesta ammatillisen koulutuksen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilanteeseen.

Sama viranomaisraportti nyt, ettei lähes puolella koulutuksen järjestäjistä ole tarjolla henkilöstön koulutusta eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opiskelijoiden ohjaamiseen.

Tasovaatimuksesta luovuttiin

Ennen vuoden 2017 lainsä-

däntöuudistusta ammatilliseen koulutukseen hakeutuvilta suositeltiin kielitaidon tasoa B1.1. Uudistuksen myötä yleisestä tasovaatimuksesta luovuttiin kokonaan.

Opetushallituksen katsauksen mukaan ratkaisun taustalla oli pyrkimys estää kielitaitovaatimusten muodostuminen esteeksi koulutukseen pääsulle ja vähentää maahanmuuttajien riskiä jäädä työelämän ulkopuolelle. Kielitaidon katsottiin kehittyvän vasta opiskelun ja työpaikalla tapahtuvan koulutuksen aikana.

Käytännössä koulutuksen järjestäjät arvioivat nykyisin itse haki-jan kielelliset edellytykset tapauskohtaisesti. Suurimmalla osalla järjestäjistä edellytetty taso on A2 tai B1 – siis matalampi kuin ennen uudistusta suositeltu taso.

Ohjaajien koulutus puuttuu lähes puolelta

Opetushallituksen katsauksen mukaan 48 prosentilla koulutuksen järjestäjistä ei ollut tarjolla työpaikkaohjaajien koulutusta eri kieli- ja kulttuuritaustaisten opiskelijoiden ohjaamiseen. Juuri työpaikkaohjaajat perehdyttävät opiskelijat käytännön työtehtäviin, joissa osaaminen lopulta osoitetaan.

Koulutuksen järjestäjät ovat tuoneet esiin huolensa siitä, millä keinoin tukea opiskelijoita, joilla on heikko tutkintokielen taito. Tutkiopetusta ei kuitenkaan ole tarjottu peruskielitaidon opettamiseen, ja opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot (OPVA) poistuvat omana tukimuotonaan lainsä-

Työnantajien on varmistettava, että hoitajilla on riittävä kielitaito. Kuvituskuva.

tajan on aina varmistettava, että hoitajilla on riittävä kielitaito.

Kielitaidottomat ajavat suomalaisia pois alalta

Perussuomalaisten puheenjohtaja Riikka Purra on nostanut ongelmaa esiin jo vuosien ajan. Purra on korostanut räikeää epäsuhtaa: samaan aikaan kun maahanmuuttajille tarjotaan käytännössä rajattomat tulkkauspalvelut, suomalaiset vanhukset jätetään kielitaidottoman hoitajan varaan.

- On irvokasta, että suomalaiset vanhukset eivät ole 2020-luvulla enää sen arvoisia, että heitä autettaisiin omalla kielellään, mutta

samaan aikaan maahanmuuttajien tulkkaus- ja holhouspalveluita parannetaan, Purra on todennut.

Purra on myös varoittanut, että kielitaidottomien hoitajien rekrytointi ajaa koulutettuja suomalaisia hoitajia pois alalta – pahentaen lopulta sitä samaa hoitajapulaa, jota ulkomaisella työvoimalla väitetään ratkotavan.

Hoitajan on ymmärrettävä potilasta

Perussuomalaisten kansanedustaja **Jaana Strandman** kertoo saaneensa useita yhteydenottoja tilanteista, joissa sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijän suo-

men kielen taito ei ole riittänyt potilaan turvalliseen kohtaamiseen. Tätä ongelmaa ei Strandmanin mielestä pidä lakaista maton alle.

- Sote-alalla kielitaito on ammattitaitoa ja potilasturvallisuutta. Hoitajan on ymmärrettävä potilasta, ja potilaan on ymmärrettävä hoitajaa. Erityisen tärkeää tämä on ikäihmisille, vammaisille ja vakavasti sairaille, joiden on pystyttävä kertomaan oireistaan, lääkityksestään ja voinnistaan, Strandman painottaa.

- Suomalaisen ikäihmisen ei pidä joutua tilanteeseen, jossa hän ei pysty kertomaan hoitajalle, mikä häntä vaivaa, koska yhteistä kieltä ei ole. Hoidon turvallisuus ei saa riippua siitä, löytyykö paikalle toinen työntekijä tulkaamaan.

Kielitaidottomuus lisää riskejä

Strandmanin mukaan sote-alan kielitaitovaatimus on nostettava vähintään B2-tasolle. Lisäksi tarvitaan nimenomaan käytännön hoitotyöhön soveltuva kielitaitotesti.

- B2-tasolla ammattilaisen pitää pystyä keskustelemaan sujuvasti, ymmärtämään vaativaa puhuttua ja kirjallista kieltä sekä kirjoittamaan selkeästi. Tämä on vähimmäisedellytys itsenäiselle ja turvalliselle työskentelylle.

Vastuu riittävästä kielitaidosta kuuluu myös hyvinvointialueille. Kielitaito on varmistettava jo rekrytoinnissa ja työtehtäviin sijoitettaessa. Strandman haluaa asiasta selkeän lakisäätöisen vaatimuksen ja vastuunkannon.

- Puutteellinen kielitaito kuor-

mittaa muuta henkilöstöä ja lisää virheiden riskiä. Samalla kielitaidottomien hoitajien rekrytointi voi ajaa koulutettuja suomalaisia hoitajia pois alalta ja pahentaa sitä hoitajapulaa, jota rekrytoinneilla yritetään ratkaista.

Rydman: Kielitaitovaatimuksia kiristetään lailla

Sosiaali- ja terveysministeri **Wille Rydman** on käynnistänyt selvityksen vaatimusten tiukentamiseksi.

- Meillä on enenevässä määrin hoivahenkilökuntaa, joka ei kykene kommunikoimaan suomeksi tai ruotsiksi. Silloin kun puhutaan hyvin iäkkäistä ja varsinkin muistisairaista, tämä muodostaa merkittävän potilasturvallisuusriskin, Rydman sanoo.

Rydman on esittänyt nykyisen B1-tasovaatimuksen nostamista B2-tasolle ja sote-alalle oman kielitaitotestin kehittämistä. Perussuomalaisille kielitaitokysymyksessä on kyse myös perusperiaatteesta: jokaisella on oikeus saada hoivaa omalla äidinkielellään.

Ylen selvitys muistuttaa, että kyse ei ole teoreettisesta riskistä vaan arjesta, jossa iäkkäät eivät aina ymmärrä, ovatko he saaneet lääkkeensä.

Sanna Marin kutsui tätä populismiksi, ja Nasima Razmyarin mielestä yksi suomea osaava hoitaja vuorossa riittää. Keltakulta-hoivayhtiön tapaus kertoo, miten vanhuksille käy, kun SDP:llä on valta päättää.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA

dännöstä 1.8.2026. Nimenomaan heikkoa kielitaitoa paikannut OPVA sulautuu tuolloin osaksi uutta, laajempaa oppimisen tuen kokonaisuutta.

Hakuvaiheen väljyydestä huolimatta tutkinnon suorittaminen edellyttää osaamisen osoittamis-

ta aina tutkintokielellä. Kääntämisen apuvälineitä ei saa käyttää.

Vieraskielisillä opiskelijoilla opinnot kestävät pidempään kuin suomen- ja ruotsinkielisillä. Opin- tojen keskeyttäminen on jossain määrin yleisempää.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

on käynnistänyt selvityksen siitä, tuottaako ammatillinen koulutus riittävät valmiudet jatko-opintoihin ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Selvityksen tuloksia ei ole vielä julkaistu.

Kielitaito-ongelmat näkyvät jo hoivakodeissa

Kielitaitokysymyksen käytännön seuraukset näkyvät myös muualla julkishallinnossa. Lupa- ja valvontavirasto tiedotti keväällä tehostetun valvonnan tuloksista ikäihmisten ympärivuorokautisissa hoivayksiköissä.

Viraston sosiaali- ja terveysalan yksikön päällikkö **Niina Oresmaa** mukaan suomenkieliset hoitajat ovat epävarmoja, ymmärtävätkö vieraskieliset kollegat annettuja ohjeita, ja että kirjauksissa

ja vuorovaikutustilanteissa käytetään ajoittain kääntäjäsovelluksia.

Samaan aikaan sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan sote-alan kielitaitovaatimusten kiristämistä. Sosiaali- ja terveysministeri **Wille Rydman** pitää kielitaitokysymyksen ratkaisemista erityisen tärkeänä. Hän kertoo saaneensa hoivahenkilökunnalta runsaasti palautetta tilanteista, joissa puutteellinen suomen tai ruotsin kielen taito on vaarantanut potilasturvallisuutta.

Lupa- ja valvontaviraston mukaan kielitaidon puute voi erityisesti muistisairaiden palveluissa lisätä asiakas- ja potilasturvallisuuden vaarantumisen riskiä.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVA LEHTIKUVA

"Vuonna 1976 avustuksia sai 255 sote-järjestöä. Vuonna 2003 peräti 1 193 järjestöä."

Kansalaisaktivisti Leena Pihanurmi:

"En hyväksy, että yhteisiä varoja käytetään..."

Verovartija-blogin kirjoittaja, opettajataustainen kansalaisaktivisti Leena Pihanurmi on tuonut julki lukuisia epäkohtia järjestöjen rahoituksessa. Verovaroja valuu ennestään rikkaille toimijoille. Johtajat nauttivat muhkeita palkkioita, kun vapaaehtoiset tekevät työt. Pihanurmen mukaan valtio ylläpitää tällä hetkellä varjosotea.

Järjestökentästä on saatavilla erittäin vähän riippumatonta tutkimusta. Kukaan ei kyseenalaista järjestöjen toimintaa, sanoo **Leena Pihanurmi**.

Hän on entinen suomen kielten opettaja, liikunta-alan yrittäjä sekä nykyään ennen kaikkea verovarojen törseilystä kiinnostunut eläkeläinen.

- En tykkää verovarojen haaskaamisesta, enkä hyväksy sitä, että yhteisiä varoja käytetään turhuuksiin.

- Törmään usein järjestöjen teettämiin höpötutkimuksiin, joissa on keksittyjä tuloksia ja säästöjä. Kuten että järjestö-

jen tekemä työ maksaisi itsensä takaisin 500-kertaisena. Tai että yksi euro sote-järjestölle säästäisi muka julkisia sote-menoja 1,4 euroa. Siksi olen joutunut itse penkomaan aineistoja.

Työ on tuottanut tulosta.

Kaikki eivät kuitenkaan suhtaudu "penkomiseen" suopeasti. Yksi niistä on Marttaliitto.

Kiinnostus lähti uhkapelihäviöistä

Rahapelaaminen liittyy kiinteästi Pihanurmen tarinaan. Hänen 8-vuotias poikansa sairastui peliriippuvuuteen 1990-luvulla. Lee-

nan perheen tarina on kuvattu kohutussa Veikkauskratia-kirjassa. Se kertoo suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rakenteellisesta vääristymästä, jossa 900 000 ihmistä läheiset mukaan lukien kärsii rahapelihaitoista.

Kirjan kirjoittanut toimittaja **Senja Larsen** sanoo, että kirja syntyi, koska oli tarpeen käsitellä yhteiskuntaan merkittävällä tavalla vaikuttavaa teemaa laajalaisesti.

- Tavoitteena tulisi olla yhteiskunta, jossa varmistamme, ettei kanssaihmisille tietien tahtoen aiheuteta vakavaa riippuvuussairautta ja käytetä heikkoja tai vähävaraisia ihmisiä hyväksi, Larsen painottaa.

Pihanurmikin kiinnostui tutkimaan veikkaushäviövarojen käyttöä.

- Kiinnostuin aiheesta, kun yksi kirjan taustavaikuttajista, digitaalisen liiketoiminnan ammattilai-

nen **Anu Peltola**, penkoi järjestöjen toimintaa omalla ajallaan. Harva ymmärsi, että ne pyörivät tuolloin uhkapelihäviöillä, Pihanurmi täsmentää.

Hän sanoo, että vuosien saatossa häviöpotti kasvoi ja järjestö-rälssi siinä ohessa.

- Vuonna 1976 avustuksia sai 255 sote-järjestöä. Vuonna 2003 peräti 1 193 järjestöä. Tämän hallituksen aikana vuonna 2025 STEA-avustuksia myönnettiin 724 järjestölle.

Pihanurmi kertoo, että vuoteen 2020 asti kansalaisjärjestöt saivat rahoituksen korvamerkittynä Veikkaukselle hävitystä rahasta. Sitten korona sulki pelikoneet. **Sanna Marinin** hallitus riensi apuun ja alkoi kompensoida pienentyntä häviöpottia verovaroista.

- Lopulta yhteys Veikkaukseen katkaistiin kokonaan, ja vuodesta 2024 alkaen järjestöjä on rahoi-

Kolmannen sektorin rahoitukseen tolkkua

Leena Pihanurmi on aktiivinen viestipalvelu X:ssä. Hänellä on lähes 10 000 seuraajaa.

etään turhuuksiin”

tettu valtion normaalin budjetti-menettelyn mukaan.

Aihetta Pihanurmi on pitänyt esillä Uuden Suomen blogialustalla. Hän on tutustunut perinpohjaisesti moniin lähteisiin ja varmistanut niiden paikkansapitävyyden.

Totuus martoista ei kestänyt päivänvaloa

Pihanurmi kiinnostui Marttaliiton toiminnasta ja tutki sen taustoja ja rahoitusta. Hän julkaisi huolellisesti laaditun blogikirjoituksen Uuden Suomen alustalle. Se ehti olla luettavissa 24 tuntia, kun tuli sisältövaroitusta: ”Olet saanut varoituksen asiattomasta sisällöstä Uuden Suomen blogipalvelussa. Varoitus koskee sisältöäsi: Totuus martoista. Se on rikkonut keskustelun sääntöjä ja on poistettu käyttöehtojemme nojalla. Säännöissämme lu-

kee muun muassa: valheellisen tai perättömän tiedon ja haitallisten huhujen levittäminen on kiellettyä.”

Pihanurmi oli hämmentynyt. - Valituksessani pyysin Alma Mediaa konkreettisesti yksilöimään valheelliset tai perättömät tiedot ja haitalliset huhut. Yhtäkkiä ei yksilöity.

Mutta kansalaisaktivisti ei lamaantunut. Hän perusti oman Verovartija-blogin, jossa on kokonaisuudessaan luettavissa kohua herättänyt teksti martoista.

Pihanurmi paljastaa, että marttojen toiminta on laajentunut kotitaloudesta irrallisille sektoreille, etenkin poliittiseen ja ideologiseen lobbaukseen.

- Tämä koskee erityisesti marttojen kattojärjestöä Marttaliittoa. Marttoilla on myös niin tuottoisat sijoitussalkut, etteivät ne tarvitsisi senttiäkään veronmaksajien rahaa. Tosin eivät setelit ruohon-

Paneutuminen järjestöjen taloudenpitoon vaatii paljon taustatyötä.

juuritason kylämartoille valu, vaan jäävät pyramidin huipulle, maailmanparantajiksi julistautuneille woke-johtajille, viestintä- ja talouspääliköille ynnä muille lobbareille.

Blogitekstissä Pihanurmi perkaa tarkkaan, mistä marttojen huikaa omaisuus koostuu ja mistä tuotot tulevat. Marttojen taloustietoja on kirjattu taulukoihin. Tämä kaikki vaatii huolellista taustatyötä ja hurjasti viitseliäisyyttä.

Järjestöjohtajilla muhkeat ansiotulot

Verovartija-blogi pyrkii vastamaan kysymykseen, minne veroeurot oikein katoavat.

- Alkuun huomioni on verovaroja nauttivissa kansalaisjärjestöissä, sillä media ei ole tarttunut järjestöjen rahoittamisen ja toiminnan tarkoituksenmukaisuuden avaamiseen.

Pihanurmi on selvittänyt, että Suomessa on noin 109 000 rekisteröityä yhdistystä ja 2 700 säätiötä. Näistä vain murto-osa saa valtionavustusta.

- Julkista rahaa myönnetään noin 4 000 järjestölle. Rahoitus ohjaa voimakkaasti sitä, miten järjestöt pystyvät toimimaan, palkkaamaan henkilökuntaa ja osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä politiikkaan.

Pihanurmi huomauttaa, että tämä on vastoin kansalaisyhteiskunnan ideaa.

- Kansalaisyhteiskunta perustuu omaehtoiseen ja vapaaehtoiseen järjestäytymiseen. Nyt tämä on keikahtanut nurinpäin, ja järjestöt ovatkin isoja organisaatioita. Niillä on asiakkaita ja poliittisia sidonnaisuuksia. Isojen järjestöjen johdossa on usein puolueaktivisteja ja entisiä kansanedustajia.

Tämä näkyy myös palkkioissa. Pihanurmi luettelee esimerkkejä järjestöjohtajien vuosittaisista ansiotuloista, jotka koskevat vuotta 2023 tai 2024.

- Marttaliiton pääsihteeri 154 000 euroa, Salibandyliiton toiminnanjohtaja 129 000 euroa, Palloliiton pääsihteeri 165 000 euroa ja Olympiakomitean toimitusjohtaja 155 000 euroa.

Tiedot ovat julkisia, ja ne saa, kun soittaa Verovirastoon.

Järjestöt eivät ole velvollisia julkaisemaan tilinpäätöksiään. Tämä on Pihanurmen mielestä merkittävä epäkohta.

- Järjestöt pitäisi siirtää julkisuuslain piiriin tai niitä pitäisi vähintään vaatia julkaisemaan tilinpäätökset, jotta toiminta olisi läpinäkyvämpää.

Valtio ylläpitää varjosotea

Pihanurmi poimii joitain esimerkkejä STEA-avustusten saajista.

- Asunnottomuuteen liittyvään ohjaukseen, neuvontaan, itseenäistymisen tukemiseen ja päiväkeskustoimintaan on vuosina 2017–2026 myönnetty STEA-avustuksia yli 70 järjestölle ja 497 kohteelle noin 63,5 miljoonaa euroa.

- 27 eri järjestöä saa STEA-rahoitusta toimintaan, joka ehkäisee naisia ja tyttöihin kohdistuvaa väkivaltaa tai auttaa avopalvelumuotoisesti väkivaltaa tai sen uhkaa kokevia naisia ja tyttöjä. Tähän on STEA-avustuksia myönnetty vuosina 2017–2026 yhteensä 208 miljoonaa euroa.

"Lobbausmäärät ovat valtavia. Viimeisen vuoden aikana esimerkiksi Sostella on ollut 938 lobbaus-tapahtumaa."

>>

Hän esittääkin oleellisen kysymyksen. Kuinka tarkoituksenmukaista valtion on ylläpitää eräänlaista varjosotaa?

- Kansalaisille pitää turvata lakisääteiset palvelut. Niihin ei saa käyttää STEA-rahaa, Pihanurmi painottaa.

Mukana taitavia toimijoita

Jotta järjestö saa jatkossakin rahoitusta, tarvitaan lobbaustaitoja. Pihanurmen mukaan osa avustusten käytöstä kuluukin lobbaamiseen.

- Järjestöihin on palkattu verkostoitumisen ammattilaisia, poliitikkoja, viestintäpäälliköitä ja yhteiskuntasuhdevaikuttajia. He pitävät huolen siitä, että järjestö näkyy ja kuuluu mediassa, eduskunnassa ja ministeriöissä.

Nykyään on olemassa valtion avoimuusrekisteri. Sieltä voi seurata, kuinka usein tietty järjestö on ollut yhteydessä valtaapitäviin. Kirjaaminen perustuu tosin vapaaehtoisuuteen.

- Lobbausmäärät ovat valtavia. Viimeisen vuoden aikana esimerkiksi Sostella on ollut 938 lobbaustapahtumaa, Suomen Olympiakomitealla 855 ja Ehyt ry:llä 655.

Pihanurmi sanoo, että järjestöt ovat myös taitavia tehtailemaan hankkeita. Usein on menossa päällekkäin monta hanketta ja projekteja, joiden rahoittamiseksi tarvitaan avustuksia.

- Toimintakertomuksissa hehkutetaan niiden tuloksellisuutta ja tehokkuutta. Kymmeniä järjestöjä on kuitenkin jäänyt kiinni väärinkäytöksistä. Esimerkiksi Aivoliitosta on meneillään tutkintapyyntö, ja siltä peritään takaisin 85 000 euroa valtionavustus-

"Kymmeniä järjestöjä on jäänyt kiinni väärinkäytöksistä."

Leena Pihanurmi on pitänyt Verovartija-blogia vuoden 2026 alusta.

ta. Tämä lienee vain jäävuoren huippu.

Eläkepäiville tekemistä

Leena Pihanurmi asui nuorempana Kreikassa 13 vuotta. Tuona aikana suhde suomen kieleen ja suomalaisuuteen vahvistui.

- Havahduin siihen, kuinka tärkeää oma kieli ja kulttuuri on. Muutin takaisin Suomeen ja pääsin opiskelemaan suomen kieltä. Olin että eläköön Finland!

Valmistuttuaan maisteriksi hän opetti kymmenen vuotta suomen kieltä maahanmuuttajille Stadin ammattiopistossa.

- Ne olivat mielenkiintoisia vuosia. Pyöräitin ohessa omaa liikunta-alan yritystä ja lopulta mietin, kumman valitsen: varman viran opettajana vai hypyn tuntemattomaan päätoimisena yrittäjänä.

Hyppy tuntemattomaan oli oikea ratkaisu.

Pihanurmella on liikunta-alan yritys Keho ja mieli Oy, joka tarjoaa jumppatunteja. Yrittäjä vuokrasi alkuun koulujen liikuntasaleja ja piti itse 12 viikotuntia jumpaa. Kun toiminta laajeni, hän pystyi palkkaamaan peräti 40 ohjaajaa itsensä lisäksi.

- Yrittäjänä totisesti tiedän, mitä on omalla hiellä ansaittu toimeentulo.

Vapaaehtoistyöstä on omakohtaista kokemusta kolmesta eri järjestöstä.

- Ihmettelin välillä, mihin työntekijöiden aika kuluu, kun me vapaaehtoiset hoidimme työt.

Vapaaehtoistyötä hän jatkaa tavallaan nykyin, kun pitää Verovartija-blogia. Siitä on tullut todella hyvää palautetta. Kieli on kaikelle kansalle sopivaa, ja siinä näkyy suomen kielen opettajan taito.

- Aihe on tärkeä, ja ihmiset ymmärtävät, että järjestökentässä on paljon mätää.

Pihanurmi on myös aktiivinen viestipalvelu X:ssä. Hänellä on liki 10 000 seuraajaa ja melkein 30 000 päivitystä.

Maaliskuussa Leena Pihanur-

mi oli tarkastusvaliokunnan kuultavana. Hän oli laatinut selkeän esityksen ja kirjallisen asiantuntijalausannon järjestöjen valtionavustuksiin liittyvistä ongelmista ja niiden ratkaisuehdotuksista.

Eläkeläisellä pitää olla jotain tekemistä, ja kirjoittaminen pitää aivot virkeänä.

- Rakastan vapautta. Teen työtä, kun siltä tuntuu ja kun on aikaa. Asun puoliksi mökillä ja nautin hiljaisuudesta.

Oman lisänsä arkeen tuovat mummin alle vuoden ikäiset kaksospojat.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT MATTI MATIKAINEN
JA LEHTIKUVA

Näin STEA-avustuksia jaetaan

Arabiankielisten kotoutumista, rasisminvastaisia työpajoja nelivuotiaille

STEA jakaa vuosittain satoja miljoonia euroja sosiaali- ja terveysjärjestöille. Avustusaineiston läpikäynti paljastaa joukon kohteita, joilla ei ole selvää yhteyttä heikoimmassa asemassa olevien auttamiseen tai terveyden edistämiseen.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n pitäisi jakaa avustuksiaan suomalaisten terveyden edistämiseen sekä heikoimmassa asemassa olevien tukemiseen. Käytännössä rahaa valuu muuallekin.

Perussuomalainen-lehti kävi läpi STEA:n avustusaineiston vuodelta 2026. Seuraavat esimerkit ovat aineistosta poimittuja todellisia avustuskohhteita.

Lomia palkansaaajille, tietoisuuskampanjoita päättäjille

Palkansaaajien Hyvinvointi ja Terveys ry sai vuonna 2026 lähes 571 000 euroa.

Avustuksen tarkoitus on järjestää lomatoimintaa ”sosiaalisin, terveydellisin ja taloudellisin perustein valituille perheille ja aikuisille.”

Järjestön nimi kertoo kohderyhmän: palkansaaajat — siis työssäkäyvät ihmiset. Lomatuki vähävaraisille perheille voi olla perusteltua, mutta järjestö profiloituu nimenomaan palkansaaajien lomiin.

Ihmisoikeusliitto ry sai 140 000 euroa ”päättäjien ja suuren yleisön ymmärryksen lisäämiseen köyhyydestä ihmisoikeuskysymyksenä”. Kyseessä on tiedotuskampanja, joka kohdistuu poliittikkoihin ja mediaan. Ei köyhien auttamiseen vaan köyhyydestä viestimiseen.

Ihmisoikeusliitto tekee myös työtä, jolla on selvempi sosiaalinen peruste — kunniaväkivallan uhrien auttaminen on yksi esimerkki — mutta 140 000 euron tietoisuus-

hanke tuskin on kohtaavaa avustustoimintaa.

Kulttuuriklubeja ja ystävyyssseuroja

Vantaan Venäläinen Klubi – Russkij Klub Vantaa ry on saanut STEA-avustuksia vuodesta 2017 alkaen yhteensä noin 2,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2026 avustus oli 286 920 euroa, ja se on kohdennettu ”maahanmuuttajataustaisten toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja työllistymisvalmiuksien edistämiseen neuvonnan, ryhmätoiminnan sekä järjestö- ja viranomaisyhteistyön avulla (Tsempataan!)”.

Järjestö itse kuvaa itseään ”eri kulttuurista kiinnostuneiden ihmisten yhdistäjänä, maahanmuuttajataustaisten ihmisten ja kanta-vaestön sillanrakentajana”.

Toimintakertomuksessaan klubi kertoo, että Tsempataan-hankkeessa neuvonnan on tarjottu neljä kertaa viikossa, ja että kysytyimpiä aihealueita ovat olleet Kellan tuet.

Suomi-Syyriä Ystävyyssseura ry sai tänä vuonna yhteensä 270 102 euroa kahtena eri avustuksena — arabiankielisten kotoutumiseen ja maahanmuuttajalasten koulutukselliseen yhdenvertaisuuteen. Järjestö on nimen­sä mukaisesti ystävyyssseura, ei sosiaali- tai terveysjärjestö. Järjestön arvoihin on kirjattu läpinäkyvyys, mutta tilinpäätöstä ei sen nettisivuilta löydy.

Vaikuttamistyötä ja identiteettipolitiikkaa

Sateenkaariperheet ry sai 260 000 euroa tarkoitukseen, joka on

Tarvitsevatko tarhaikäiset lapset todella rasisminvastaisia työpajoja?

kirjattu avustusrekisteriin seuraavasti: ”Perheiden monimuotoisuutta koskevan tiedon keräämiseen ja levittämiseen sekä vaikuttamistyöhön.”

Sana ”vaikuttamistyö” on avustuskuvauksessa itsessään. Sosiaali- ja terveysministeri **Wille Rydman** on linjannut, että vaikuttamistyöhön myönnetty avustukset loppuvat ensi vuodesta alkaen.

Kuopion Setlementti Puijola ry sai 220 000 euroa hankkeeseen, jonka kohteena ovat ”sukupuoli-identiteettiään pohtivat” henkilöt. Avustus menee toimintaan, joka on luonteeltaan enemmän identiteettityötä kuin terveydenhuoltoa.

Poliittista kasvatusta lapsille, lobbausrahaa SPR:lle

Yhteiset Lapsemme ry sai 109 000 euroa ”rasismia ja sen haittavaikutuksia ennaltaehkäisevään työpajatoimintaan kulttuurisesti moninaisille 4–9-vuotiaille lapsille ja heidän kanssaan toimiville aikuisille”.

Rasismen vastainen kasvatusta on poliittinen tavoite, kaukana terveyden edistämisestä. Nelivuotiaat tarvitsee leikkejä, pelejä ja läsnäoloa, ei rasisminvastaisia koulutusta.

Suomen Punainen Risti saa STEA-avustuksia vuosittain uusiin tarkoituksiin. Vuonna 2026

sille myönnettiin 355 062 euroa erityisesti ”rasisminvastaiseen toimintaan”. SPR on yksi Suomen varakkaimmista järjestöistä. Tämä avustus menee poliittisluonteeseen vaikuttamistyöhön, ei humanitaariseen apuun.

STEA ei ole yleisavustusvirasto

STEA:n ei pitäisi olla yleinen kansalaisyhteiskunnan tukivirasto. Se on nimenomaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus, jonka lakisääteinen tarkoitus on tukea työtä, joka auttaa heikoimmassa asemassa olevia tai edistää terveyttä.

Esimerkit osoittavat, että avustuskriteerien tulkinta on ollut väljää. Kun hakemukseen kirjataan riittävän yleisellä tasolla ”hyvinvoinnin edistäminen” tai ”osallisuuden vahvistaminen”, kynnys avustuksen saamiseen on ollut matala — toiminnan todellisesta sisällöstä riippumatta.

Rydmanin uudet kriteerit pyrkivät sulkemaan tämän aukon. Vaikuttamistyö, identiteettityö ja avustukset varakkaille järjestöille ovat loppumassa ensi vuodesta eteenpäin. Vastaavat esimerkit eivät enää täyttäisi hakeuehtoja.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA

”Tieto tulevasta vauvasta on tuonut minulle aimo annoksen taisteluhallua lisää”

Raskausuutisen kertominen julkisuuteen on tuonut perussuomalaisten kansanedustaja Sanna Antikaiselle ja hänen perheelleen runsaasti onnitteluja myös tuntemattomilta ihmisiltä. Samalla uutinen on palauttanut mieleen vuonna 2012 syntyneen keskospojan vauvan alkutaipaleen. Tuleva vauva herättää iloa, mutta myös muistuttaa Antikaista siitä, kuinka tärkeää on huolehtia lasten ja perheiden tulevaisuudesta.

Raskauden julkistaminen sosiaalisessa ja valtaamediaassa on otettu **Sanna Antikaisen** mukaan lämpimästi vastaan.

- On ollut mukava saada onnitteluita jopa ventovierailta ihmisiltä. Se on kieltämättä lämmittänyt mieltä, Antikainen kiittelee.

Vauvauutiseen liittyy kuitenkin myös toinen tunnekerros. Antikaisen vuonna 2012 syntynyt poika syntyi raskausviikolla 25 ja painoi vain 790 grammaa.

- Näin pienen alkutaival on oikeaa taistelua selviytymisestä. Tämä on tietenkin jättänyt minuun omat jälkensä, ja itsestään selvästi nyt saman toistuminen pelottaa.

Huolta lievittää se, että poika on nykyisin terve ja normaali teini-ikäinen.

- Tämä on suomalaisen vastasyntyneiden tehohoidon ansiota. Keskosten ja lasten asiat ovat tietenkin minulle henkilökohtaisesti tärkeitä, hän sanoo.

”Suomen suurin perhepoliittinen ongelma on kannustimien puute”

Syntyvyyden lasku ja syntyvyyden nostaminen on Antikaisen mukaan ennen kaikkea poliittinen kysymys.

- Perheverotus pitäisi saada Suomeen. Se olisi hyvä keino tukea perheellistymistä ja lapsiperheitä. Syntyvyyden nostamisen pitää olla itsestään selvyyttä. Se on jo pelkästään suomalaisen kansakunnan elinehto.

Keinoja syntyvyyden tukemiseen olisi hänen mukaansa usei-

ta: perheverotus, muut taloudelliset kannustimet ja perheiden tukeminen. Raha ei kuitenkaan ratkaise kaikkea.

- On myös vähemmän konkreettisia tapoja, kuten yhteiskunnan ilmapiiri. Lapsista ei pitäisi puhua taakkana tai jonakin ilmastoa kuormittavana objektina.

Antikainen kritisoi erityisesti vasemmistopuolueita ja ilmastotoaktivisteja siitä, että hänen mukaansa yhteiskunnassa on luotu pelkoa tulevaisuudesta.

- Sen pelottelun pitäisi loppua, Antikainen sanoo.

Lisäksi hän kannattaa ei-kauppallisten sijaissynnytysten sallimista.

Kotihoidontuki jakaa puolueita

Perussuomalaisten hallitustalipaleella on jo esitetty lapsivähennystä. Nyt perhepolitiikan ajankohtaisista kysymyksistä yksi Antikaiselle tärkeimmistä on kotihoidontuki.

- Kokoomus lakkauttaisi kotihoidontuen kokonaan, SDP rajaisi sen alle 2-vuotiaisiin ja poistaisi sisäkorotukset. Sama suunta, eri vauhti - ja lasku lankeaa lapsiperheille, Antikainen arvioi.

Antikaisen mukaan kotihoidontuen merkitys ei ole siinä, että se tekisi perheistä taloudellisesti vauraita, vaan siinä, että se antaa vanhemmille mahdollisuuden tehdä valintoja.

Kotihoidontuki on jo nyt pieni: hoitoraha yhdestä alle 3-vuotiaasta on 377,68 euroa kuukaudessa. Sillä ei rikastu kukaan. Se antaa perheelle kuitenkin sen,

mitä työllisyysasteella ei mitata: mahdollisuuden valita.

Antikaisen mielestä kotihoidontuki myös keventää kuntien varhaiskasvatuksen kuormaa. Jos tuhannet alle kolmivuotiaat siirtyisivät nopeasti päiväkotieihin, tarvittaisiin lisää sekä tiloja että henkilöstöä.

- Perussuomalaiset haluaa säilyttää kotihoidontuen, hän painottaa.

”Paras paikka alle 3-vuotiaalle on koti”

Vanhempien mahdollisuutta jäädä pidemmäksi aikaa kotiin pienen lapsen kanssa Antikainen kannattaa. Hän vetoaa asiantuntijoiden näkemyksiin ja mainitsee lastenpsykiatri **Jari Sinkkosen** sekä psykologi **Liisa Keltikangas-Järvisen**.

- He ovat toistuvasti kertoneet, ettei alle 3-vuotias tarvitse varhaiskasvatusta ja että paras paikka alle 3-vuotiaalle on koti.

Myös paine vanhempien nopeaan paluuseen työelämään on Antikaisen mielestä liian kova.

- Kyllä on, valitettavasti.

Oman lapsen kasvun seuraaminen on palkitsevaa

Miksi nuoret sitten lykkäävät perheen perustamista? Antikaisen mielestä kyse ei ole ainoastaan rahasta, asumisesta tai työelämän epävarmuudesta, vaan myös kulttuurin muutoksesta.

- Nykynuoret haluavat, että kaikki opinnot, ura ja asunto ovat ikään kuin valmiina ja varallisuutta on kertynyt lasta varten. Ongelma on vain se, että siihen voi mennä kauan aikaa ja elämää ei voi koskaan suunnitella. Ja kun olet vihdoinkin valmis, voi olla jo liian myöhäistä, hän muistuttaa.

Antikainen kertoo itse halunneensa äidiksi nuorena. Esikoisensa hän sai 21-vuotiaana.

- Se ei estänyt minua opiskelemasta tai rakentamasta uraa. Toi-

”Lapsista ei pitäisi puhua taakkana tai jonakin ilmastoa kuormittavana objektina.”

Sanna Antikainen odottaa perheeseen uutta vauvaa.

Perhepolitiikka on Sanna Antikaiselle henkilökohtaisesti tärkeä aihe. Outokummussa asuva Antikainen on toisen kauden kansanedustaja Savo-Karjalan vaaliipiiristä.

voisin, että nuoret ymmärtäisivät, millainen ilo ja voimavara oma lapsi voi ”taakan” sijaan olla.

Oma kokemus tiivistyy vahvaan vertaukseen.

- Voin kokemuksesta kertoa, että oman lapsen kasvun ja kehityksen seuraaminen on triljoona kertaa palkitsevampaa kuin yksikään ulkomaanmatka.

Vauva tulee mukaan myös vaalivuoteen

Laskettu aika osuu lähelle vuodenvaihdetta ja seuraavia eduskuntavaaleja. Antikainen suhtautuu tulevaan kampanja-aikaan käytännöllisesti.

- Minulla on onneksi kokemusta jo vaalikampanjoinnista, joten se tekee kampanjoinnista helpompaa. Lisäksi vauvat ja lapset ovat osa elämää ja tässä tapauksessa jopa osa vaalikampanjaa, hän toteaa.

Puolison tuki on tässä tärkeää.

- Onneksi tietenkin mieheni auttaa minua.

Vauvan odotus on saanut Antikaisen katsomaan politiikkaa entistä vahvemmin tulevien sukupolvien näkökulmasta.

- Uusi elämä on pysäyttänyt minut katsomaan vielä syvällisemmin Suomen tulevaisuutta. Tieto tulevasta vauvasta on tuonut minulle aimo annoksen taisteluhallaa lisää.

Antikainen haluaa tiukempaa maahanmuuttopolitiikkaa, lisää panostuksia Suomen turvallisuuteen ja velkaantumisen kuriin saamista. Hän kertoo haluavansa tehdä oman osansa, jotta perussuomalaiset voittaisi seura-

vat vaalit.

Seuraavalle eduskuntakaudelle Antikaisella on myös muita tavoitteita. Hän haluaa kansalaisuusperusteisen sosiaaliturvan sekä lakiin mahdollisuuden päihdeäitien pakkohoitoon.

- Syntymättömän lapsen ja päihdeongelmanaisen äidin suojelemiseksi. Yritin henkilökohtaisesti saada tätä läpi hallitusneuvotteiluissa ja tein sen eteen paljon töitä. Lopulta uudistus kaatui RKP:n vastustukseen.

Äitiys on kulkenut mukana koko poliittisen uran ajan

Antikaiselle vanhemmuus ei ole uusi osa julkista roolia. Hän sai esikoisensa vuonna 2010, joten vanhemmuus on ollut osa hänen elämänsä koko poliittisen uran ajan.

- Poliitiikkani ytimessä on aina ollut se, että haluan pitää maani ja lapseni turvassa ja rakentaa heille parempaa huomista. Tänä päivänä se on yhä tärkeämpää, hän kertoo.

Oma perhe ei kuitenkaan tule hänen mukaansa muuttumaan osaksi julkista kampanjarekvisiittia.

- Läheiseni eivät ole julkisuuden henkilöitä eivätkä halua julkisuutta. On tietenkin itsestään selvää, että haluan suojella läheisiäni ja erityisesti lapsiani. Toivon, että myös poliittiset vastustajani ymmärtävät tämän, Antikainen toivoo.

TEKSTI MIKA RINNE
KUVAT MATTI MATIKAINEN

Perheellistymistä edistääkseen Melonin hallitus on tarttunut järeisiin toimiin monella alalla.

Tuhannen euron vauvabonus jokaisesta syntyneestä lapsesta.

Giorgia Meloni ajaa vahvaa väestöpolitiikkaa

Italia tavoittelee lisää vauvoja, vähemmän maahanmuuttajia

Kun osa Länsi-Euroopasta tuskailee laskevaa syntyvyyttä ja toivoo ratkaisua halpatyövoiman loputtomasta maahantuonnista, Italiassa pyritään kannustamaan perheellistymistä järein ottein. Pääministeri Giorgia Melonin temppuihin kuuluvat muun muassa perheministeri ja miljardipaketti.

Syntyvyyden lasku riivaa Eurooppaa. Hedelmällisyysluvun tulisi olla 2,1 lasta naista kohden, jotta väestömäärä pysyisi ennallaan, mutta EU-alueella luku oli vuonna 2024 vain 1,34.

Suomi ei ole poikkeus. Syntyvyttemme lukeutuu oikeastaan Euroopan alhaisimpiin, vaikka tällä hallituskaudella siinä onkin havaittu hienoista nousua.

Tilanne on vielä huolestuttavampi, kun huomioidaan, että Suomen väestömäärä kasvaa tällä hetkellä ainoastaan maahanmuutolla. Toisin sanoen kotimaisten kielten puhujat vähenevät päivä päivältä.

Italia aikoo pidentää vanhempainvapaata.

Meloni ui vastavirtaan

Mallia voitaisiin kenties ottaa Italiasta. Siellä on sama ongelma, joskin vielä pahempaa kuin Suomessa. Italiassa on Euroopan vanhimpia väestöjä ja matalimpia syntyvyyksiä, kun samaan aikaan suuri osa nuorista syrjäytyy tai muuttaa maasta.

Tätä kehitystä on Italian veljet -puoluetta edustavan **Giorgia Melonin** pääministerikaudella ryhdytty vastustamaan päättäväisesti – määrätietoisin politiikkatoimin syntyvyyden kannustamiseksi. Meloni on nimennyt syntyvyyden ja perheiden tuen hallituksen

sa ”ehdottomaksi prioriteetiksi”.

Meloni on myös kieltäytynyt maahanmuutosta ”ratkaisuna” ja maininnut esikuvakseen Unkarin väestöpolitiikan. Toivoo syntyvyyden kohottamiseen on, koska kuten Suomessakin, myös Italiassa on tutkimusten mukaan suuri ero toivottujen ja toteutuneiden lapsilukujen välillä.

Italia panostaa italialaisiin

Perheellistymistä edistääkseen Melonin hallitus on tarttunut järeisiin toimiin monella alalla. Hallitus on esimerkiksi perustanut perheministerin salkun ja varannut valtion budjetista peräti miljardi euroa politiikkatoimipakettiin.

Viimeksi mainittuun kuuluvat muun muassa äitien vapautus sosiaaliturvamaksuista, tuhannen euron ”vauvabonus” jokaisesta syntyneestä lapsesta sekä pidemmät vanhempainvapaat. Lapsiperheille on myös räätälöity erilaisia verohelpotuksia. Esimerkiksi

vaippojen ja äidinmaidonkorvikkeen arvonlisävero on puolitettu.

Taloustoimien lisäksi Melonin hallitus käy myös kulttuurista taistelua vanhemmuuden arvostuksen lisäämiseksi. Melonin puolueoveri **Fabio Rampelli** on huomauttanut, ettei Italian suuruus ole koskaan perustunut maaperän rikkauksiin vaan Italian kansaan, joten siihen hallitus myös panostaa.

Maahanmuutto ei ole ratkaisu

Suomessa useimpien puolueiden ratkaisuehdotukset voidaan tiivistää kolmeen sanaan: maahanmuutto, maahanmuutto ja maahanmuutto. Mutta kuten valtiovarainministeri **Riikka Purra** on todennut, maahanmuuttajien nettovaikutus julkiselle taloudelle on kyseenalainen:

- Työperäinen maahanmuutto auttaa vain, jos maahanmuuttajien luoma arvonlisä on riittävä suhteessa heidän kuluttamiinsa julkisiin palveluihin ja etuuksiin.

Pääministeri Meloni on kieltäytynyt maahanmuutosta "ratkaisuna" ja maininnut esikuvakseen Unkarin väestöpolitiikan.

Näin ei usein ole.

SDP ja kokoomus haluavat syntävyyskriisin keskellä vielä lakkauttaa kotihoidontuen. Perussuomalaisten kansanedustaja **Onni Rostila** on tiivistänyt ajatusmaailman osuvasti:

- Äidit mahdollisimman nopeasti pois lasten luota, syntävydestä viisi ja halpatyövoimaa kehiin.

Perussuomalaiset ajavat päinvastaista politiikkaa ja ovatkin ehdottaneet syntävyuden nostamiseksi erilaisia verohelpotuksia lapsiperheille.

Ajatuspaja Suomen Perusta julkaisi aiheesta Lisää lapsia! – Seitsemän näkökulmaa syntävyteen -kirjan kesäkuussa.

Kansanedustaja **Sara Seppänen** on ehdottanut Melonin mallin mukaista miljardin euron kannustinpakettia perheellistymisen helpottamiseksi.

Saapasmaasta mallia

Ehkä Italian väestöpoliti-

kasta voitaisiin ammentaa oppia Suomeenkin. Kriitikoiden mukaan taloudelliset kannustimet eivät toimi, mutta harvoin heillä on ehdottanut mitään vaihtoehtoisia toimenpiteitä. Hätätilanteessa kaikki kortit täytyy katsoa.

Jos taas sanotaan, ettei lasten hankinta kuulu valtiolle, tekeydytään tyhmäksi. Valtio ei voi olla vaikuttamatta kaikella toteuttamallaan politiikalla välillisesti myös kansalaistensa perheellistymiseen. Talous, turvallisuus ja koulutus ovat kaikki keskeisiä tekijöitä.

Ainakin Suomeen voitaisiin ottaa mallia italialaisten asenteesta. Perheet eivät ole mitään ylimääräistä ja näkymätöntä kasvustoa, joka sinnittelee kyllä itseksensä Suomi Oy:n hammasratastalon rakosissa, vaan yhteiskuntamme selkäranka. Niitä tulisi kohdella sen mukaisesti.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA

Kokoomus ja SDP haluavat romuttaa kotihoidontuen

"Suomalaisperheiden ei pidä kärsiä maahanmuuttajaäitien kotoutumisesta"

Perussuomalaiset Naiset pitää tärkeänä suomalaisten perheiden tukemista pienten lasten kotihoidossa. Kokoomuksen ja SDP:n ehdottama kodinhoitotuen lakkauttaminen ei käy.

KESÄN aikana kokoomus ja SDP ovat esittäneet kotihoitotuen lakkauttamista. Perusteena heillä, että naisten pitää päästä nopeammin takaisin työelämään lasten syntymän jälkeen.

- Samaan aikaan kun suomalaisten syntävyys tulee saada kasvuun, kokoomus ja demarit väheksyvät kotivanhemmuuden tärkeyttä. Kotiäitiys ja isyys ovat tärkeitä töitä! Kotivanhemmuuden arvostusta tulisi lisätä, ei vähentää, tuhahtaa Perussuomalaiset Naiset ry:n puheenjohtaja, kansanedustaja **Ritva "Kike" Elomaa**.

Perussuomalaisten kansanedustaja **Sanna Antikainen** muistuttaa, että lastenpsykiatrian asiantuntijat ovat toistuvasti korostaneet alle 3-vuotiaan lapsen tarvetta pysyvään ja turvalliseen hoivasuhteeseen.

- Valtion tehtävä ei ole päättää, minä kuukautena lapsi on valmis päiväkotiiin. Se päätös kuuluu vanhemmille, ja meidän on annettava siihen vanhemmille mahdollisuus.

- Kotihoidontuki on jo nyt pieni, mutta se sentään antaa perheelle jonkinlaisen mahdollisuuden valita. Kotihoidontuen hoitoraha on tällä hetkellä yhdestä alle 3-vuotiaasta 377,68 euroa, hoitolisä enintään 202,12 euroa, jokaisesta muusta perheen alle 3-vuotiaasta lapsesta 113,07 euroa ja yli 3-vuotiaasta mutta alle kouluikäisestä lapsesta 72,66 euroa kuukaudessa, Antikainen huomauttaa.

Myös kansanedustaja **Merja Rasinkangas** painottaa, että lapsen etu tulee olla etusijalla.

Perheen tulee voida valita kodin ja päivähoiton välillä. Joissakin perheissä päivähoitopaikka on välttämätön ratkaisu, mutta valinnan vapaus tulee olla, jos haluaa pienet lapset hoitaa kotona.

Perussuomalaiset Naiset näkee, että kotihoidontukea ei pidä vähentää suomalaisten perheiden kohdalla. Kokoomus ja SDP ovat vedonneet myös maahanmuuttajaäitien huonoon ko-

tiutumiseen, kun haluavat poistaa kotihoidontuen.

Maahanmuuttajataustaisten äitien huonoon kotoutumiseen on löydyttävä parempi keino.

- Maahanmuuttajaäitejä kun halutaan kannustaa kotoutumaan Suomeen, ei suomalaiset perheet saa siitä kärsiä, painottaa PS-Naisten 2. varapuheenjohtaja Marika Sorja.

Kotihoidontuki säästää verovaroja

Ministeri **Ville Tavio** ihmettelee, eikö suomalaisten kotien tarjoamaan turvaan lapselle luoteta enää kokoomuksessa. Lastentarhaa ei voi automaattisesti pitää 15 kuukauden ikäiselle lapselle kotia parempana kasvuympäristönä.

- Korostan tässä itse perheiden ja lasten yksilöllisyyttä. Hoidon laatu ratkaisee, mutta suomalaisiin perheisiin on lähtökohtaisesti voitava luottaa lasten hoidossa.

- Taloudellisesti tulisi myös ymmärtää, että mitä enemmän lapsia tulee kunnalliseen päivähoitoon, sitä enemmän se kuormittaa järjestelmää ja maksaa yhteiskunnalle. Kotihoidontuen hinnallahan ei missään hoideta lastasi.

Perussuomalaiset Naiset muistuttaa, että vaalit ovat tulossa, ja äänestäjien kannattaa pitää mielessä ketkä puolustavat perheitä ja lapsen etua.

- Jos seuraava hallituspohja - kokoomuksen ja demarien varaan, kotihoidontuki romutetaan. Se on nyt varmaa. Lapsiperheiden kannattaa muistaa tämä ensi keväänä vaaliuurnilla. Vain perussuomalaiset hallituksessa suojelee kotihoidontukea ja haluaa tukea suomalaisia lapsiperheitä, Antikainen painottaa.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVA LEHTIKUVA

”Puhelimessa on lapsilla auki maailma, jota aikuinenkaan ei hallitse”

Meillä on monenlaisia vanhempia, ja osalla on vaikeuksia kasvattaa lapsia. Lapsen elämän ei silti tule mennä alamäkeen. Hyvinvointivaltion turvaverkot astuvat silloin apuun, ja joskus tilanne voi edetä siihen, että viranomaisen on lähiomainen, sanoo Kaisa Tammi.

Viime keväänä kuohutti niin sanottu Vuosaaren tyttöjengi, jonka johtohahmona on pidetty 11-vuotiaasta tyttöä. Mukana löyhässä porukassa oli useita alle 15-vuotiaita tyttöjä.

Mielipiteensä asiasta kertoo nyt johtaja **Kaisa Tammi**, jolla on 30 vuoden työkokemus Rikosseuraamuslaitoksen palveluksessa. Valtaosan tuosta ajasta hän oli vankilanjohtajan töissä Hämeenlinnassa. Vuosina 2022–2023 hän johti nais erityistä rikosseuraamuskeskusta ja organisoiti nais työtä. Tammen aikana Vanajan vankila muuttui sekavankilasta naisten avovankilaksi.

Tammi sanoo, että ei tunne Vuosaaren tapausta tarkemmin mutta ei näe siinä sinänsä mitään erityisen poikkeuksellista.

- Meillä on aina nähty yksittäistapauksia ja lapsia, jotka toimivat poikkeuksellisesti. Nykyajan lapset altistuvat aikamoisille asioille. Puhelimessa on auki maailma, jota kukaan aikuinenkaan ei hallitse. Siellä on sairasta väkivaltaa, sotia, pornografiaa, ihmisten kiduttamista. Jos ei ole sellaista kasvuympäristöä, joka huolehtii, voi näille altistua jo hyvin varhain.

Tammi erittelee syitä, miksi lapset hakeutuvat erilaisiin porukoihin tai jengeihin.

- Me tiedämme, että osa rikoksista tekevistä lapsista tulee taustoista, joissa he eivät ole pärjänneet oikein missään, kuten koulussa, kaveriporukoissa tai harrastuksissa. Ja jos lapsi kokee, ettei löydä oikein mitään paikkaa tai porukkaa, jossa tulisi nähdä ja jossa pärjäisi, on mahdollista, että hyväksyntää aletaan hakemaan esimerkiksi rikoksista tekevästä tai päihteistä käyttävästä

porukoista.

Sisäministeriön ja poliisin tilastot kertovat, että alle 15-vuotiaiden tekemät väkivaltarikokset ovat lisääntyneet selvästi vuoden 2015 jälkeen. Joissakin selvityksissä kasvuksi on arvioitu jopa moninkertainen määrä aiempaan verrattuna.

Osa tästä näkyy katujengeissa, osa pienemmissä ryhmissä, jotka eivät vielä täytä jengin määritelmää, mutta toimivat samaan tapaan. Yhteistä on se, että rikollisuus alkaa yhä nuorempana ja että nuori on ollut usein lastensuojelun asiakas jo ennen ensimmäistään rikosta.

Koulukodeissa enemmistö poikia

Tällä hetkellä Kaisa Tammi on valtion lastensuojeluyksiköiden johtaja. Hän kuvaa, millaisia lapsia ja nuoria valtion viidessä koulukodissa on.

- Suomessa on päivittäin lastensuojelulaitoksiin sijoitettuna noin 8 000 lasta. Näistä 2–3 prosenttia eli vajaat 300 lasta vuodessa on sijoitettu koulukotiin, joka on lain mukaan viime sijainen sijoituspaikka.

Valtion koulukodeissa on kahdenlaisia asuin yksiköitä. Toiset ovat tavanomaisia lastensuojeluyksiköitä, ja niistä käsin lapset käyvät koulua koulukodin koulussa samalla tontilla. Toiset taas toimivat erityisen huolenpidon yksikköinä, joka on puuttuvinta sijaishuoltoa, eli lapset toimivat ja liikkuvat koko ajan aikuisen kanssa.

- Erityinen huolenpito on nykyi-

sen lastensuojelulain puuttuvinta laitossijaishuoltoa ja rajoitus-toimenpide.

Koulukodeissa poikia on noin 70 prosenttia ja tyttöjä 30 prosenttia. Tammen mukaan puuttuvinta hoitoa on poikavaihtoista, kun taas tavanomaisissa yksiköissä tyttöjen ja poikien osuudet ovat suunnilleen samat.

Pääsyy sijoitukseen ovat laittomat huumeet

Koulukodeissa on useampia 13–14-vuotiaita, mutta keskimäärin koulukotisijoituksen alkaessa lapset ovat 15-vuotiaita.

Sijoituksen syy tilastoidaan. Yleisin ensisijainen syy sijoitukseen ovat laittomat päihteet eli huumeet.

- 45 prosenttia sijoituksista johtuu huumeista. Päihteiden käyttö on viime vuosina näytellyt entistä isompaa syytä koulukotisijoituksen takana. Muita

syitä ovat aggressiivinen käytös, psyykinen oireilu ja itsetuhoisuus, rikollisuus ja jengirikollisuus sekä karkailu eli hatkailu. Tyttöjen kohdalla korostuvat psyykinen oireilu, mielenterveysongelmat ja hatkailu.

Vankilassa naisia on paljon vähemmän kuin tyttöjä kouluko-

dissa. Alle kymmenen prosenttia vangeista on tyttöjä. Tähän Tammi näkee monia syitä.

- Tyttöille on usein tarjolla erilaisia elämänpolkuja. Kiistan fakta on, että miehet päätyvät useimmin rikoksen tekijöiksi ja uhreiksi.

Limingan kuntouttava suljettava laitospalvelu

Lastensuojelulakiin on tulossa muutoksia, jotka ovat parhailaan eduskunnassa käsiteltävänä. Lakimuutos vaikuttaa valtion koulukotien työhön. Tulevassa lainsäädännössä on uusi kuntouttava suljettu laitospalvelu. Valtion koulukodeille asetetaan velvoite tuottaa sitä. Ensimmäiset uudenlaiset yksiköt on suunniteltu Limingan koulukotiin.

- Kyseessä on lastensuojelullinen toimenpide. Yritetään puuttua lapsen käyttökseen. Näitä lapsia ei voi auttaa, jos heitä ei pysäytetä. Autamme heitä raittiiksi ja olemaan selvin päin.

- Tarjoamme kuntoutusta ja erilaisia vaihtoehtoisia harrastuksia. Tavoitteena olisi ehkäistä rikollisen identiteetin muodostumista lapselle. Koulunkäynti suojelee. Elämässä on muitakin vaihtoehtoja.

Perussuomalaisten kansanedus-

taja **Kaisa Garedeu** on tyytyväinen lakiuudistukseen.

- Vihdoin tulee rotia sijaishuoltopaikkoihin, kun oikeus asettaa kasvatuksellisia rajoja kirjaan selvästi lakiin. Rajaamis- ja poisotto-oikeus koskee myös älylaitteiden käyttöä. Oli todella tärkeää, että sosiaali- ja terveysvaliokunta kirjasi mietintöönsä toimenpideoitteeni mukaisen maininnan siitä, että hiljattain annettuja kansallisia digisuosituksia voidaan noudattaa myös sijaishuoltopaikoissa.

Liminka on yksi valtion koulu- koodista ja vanha instituutio. Sitä on remontoitu, ja tilat ovat nyky- aikaiselle toiminnalle hyvät. Entä kuka päättää, että lapsi sijoitetaan juuri sinne?

- Sosiaalityöntekijällä on iso valta ja vastuu päättää. Ohjautumisen kriteereitä työstetään parhaillaan. Toiminta on alkamassa 1.1.2027, Kaisa Tammi summaa.

Ei ammuta tykillä kärkeästä

Alle 15-vuotiaat lapset eivät ole rikosoikeudellisessa vastuussa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että mitään ei voi tehdä.

- Virkamiehenä olen hämmästyntynyt, että nostetaan käsiä pysyttään ja sanotaan, että mitään ei voi tehdä. Ei kukaan lapsi voi käyttäytyä miten tahansa, Tammi painottaa.

Hänen mielestään epätoivottua käytöstä pitää selvittää ja kaivaa esille juurisyy, mistä se johtuu. Toimet ja puuttumiset tulee määrittää oikein kunkin yksilön kohdalla. Liian kovaa puuttumistavat lievemmän tason ongelmien kohdalla voivat jopa pahentaa tilannetta. Se on tutkittua tietoa.

- Ei ammuta tykillä kärkeästä. Jos lapsi sijoitetaan saman tien kaikkein tiukimpaan lastensuojelulaitokseen, tilanne voi pahentua.

Perussuomalaisten kansanedustaja **Mira Niemisen** mielestä yhteiskunnan tärkein tehtävä on suojella lapsia ja luoda turvallisuutta.

- Lastensuojelulakia on parannettava, jotta apua saataisiin ajoissa ja voimme toimia ennalta- estävämminkin, kun riskit ovat tiedossa ja ne tunnistetaan ajoissa.

Turvallinen lapsuus on perusta tulevaisuuden hyvinvoinnille.

Lähiomainen voi olla viranomainen

Yksilön kohdalla Kaisa Tammi pyrkisi ihmisen kokoiseen ratkaisuun. Lastensuojeluviranomaisen tulee mukaan. Väkivallalle on monia syitä, ja sen taakse pitää nähdä. Yksi syy on päivänselvä.

- Väkivaltaa käyttävä lapsi on nähnyt itse väkivaltaa, se on selvää. Väkivalta tulee harvoin itsestään.

Kun puhutaan vanhempien vastuusta kasvattamisesta, siihenkin on yksi tärkeä neuvo.

- Aikuiset eivät saa kohdistaa väkivaltaa lapsiin.

Toisaalta Tammi huomauttaa, että meillä on monenlaisia vanhempia. Aina vanhempien kyvyt eivät riitä lapsen kasvattamiseen. Tarvitaan myös muiden aikuisten ja joskus myös ammattilaisten apua kasvattamaan lapsia. Lapsen elämän ei tule mennä alamäkeen.

- Sosiaaliset ja hyvinvointivaltion turvaverkot astuvat apuun. Joskus viranomainen on lähiomainen. Joskus lapsen elämässä viranomaisista tulee niitä tärkeimpiä auttajia.

Naissukupuoli suojaa rikoksilta

Onko tyttöjen ja naisten tekemä väkivalta lisääntynyt?

Tammi sanoo, että naisiin kohdistuu vähän erilai-

sia odotuksia. Naisilla päihteiden käyttö on yleistynyt, mikä on hyväksyttävämpää. Rikoksia tehdään päihtyneenä. Ylipäätään yhteiskunnallinen aktiivisuus on lisännyt rikoksien mahdollisuutta.

Tasa-arvokehitys ei silti selitä naisten väkivaltaa ja rikollisuutta.

- Tytöt ja naiset tekevät vähemmän väkivaltaa kuin pojat ja miehet. Jostain syystä naissukupuoli tuntuu suojelevan rikoksilta ainakin enemmän kuin miessukupuoli.

Tammi sanoo, että meillä on moninaistunut yhteiskunta. Olemme sotasukupolvien jälkeläisiä, ja joillain on myös tuoreita sotatraumoja. Lapsuuden aikaiset ongelmat nostavat riskiä väkivaltaiseen käyttäytymiseen.

- Silti ihminen on käsittämättömän sopeutuva otus. Vaikka olisi ollut haitallisia kokemuksia, moni meistä pärjää kuitenkin ihan hyvin ilman rikoksia.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA JA RISE

Kaisa Tammi erittelee syitä, miksi lapset hakeutuvat erilaisiin porukoihin tai jengeihin.

Kaisa Tammi

- Entinen Vanajan vankilan johtaja ja Hämeenlinnan rikosseuraamuskeskuksen johtaja
- Nykyisin valtion lastensuojeluyksiköiden johtaja
- Koulutukseltaan psykologi
- Häneltä on ilmestynyt kirja Naisvankilan pomo
- Naisasialiitto Unioni on myöntänyt Tammelle Lyyti-palkinnon naisvankien hyväksi tehdystä työstä
- Hän on saanut myös Suomalaisen naisliiton Minna-palkinnon

"Rikollisuus ja katujengit ovat merkkejä siitä, että taustalla on kertynyt monia erilaisia ongelmia."

Tuleva lakiuudistus selkiyttää lastensuojelun käytännön työtä

Lapsia ja perheitä on tuettava ajoissa

Lasten sijoituksia voitaisiin ehkäistä, jos laitetaan paukkuja oikeisiin asioihin. Kun perheille annetaan tukea ajoissa, voidaan säästää isoja summia. Kaikki perheet eivät kuitenkaan suostu tukitoimiin. Silloin yhteiskunta puuttuu peliin.

Perussuomalaiset sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsenet sanovat, että he ovat saaneet lastensuojelun kentältä samaa viestiä jo vuosien ajan. Nykyinen lainsäädäntö ei kaikilta osin vastaa työn todellisuutta.

Erityisasiantuntija **Julia Kuokkanen** Lastensuojelun keskusliitosta kuvailee arkista lastensuojelutyötä näin:

- Työ on hyvin erilaista ja vaihtelee kovasti. Ei voi olla kovin valmiina, mutta valpas ja avarakatseinen pitää olla, kun tapaa lapsia ja vanhempia. Lastensuojelutyö on kokonaisvaltaista työtä, jota tehdään yhdessä muiden kanssa. Työn luonteeseen kuuluu paljon ihmisiä ja viranomaisia, päiväkotia ja koulua.

Kuokkanen on koulutukseltaan sosiaalityöntekijä. Hän on ollut töissä lastensuojelussa pitkän aikaa ja tehnyt myös kriisipäivystystyötä.

Kuokkasen mukaan työ on tosi monipuolista. Se muuttuu kuitenkin kuormittavaksi, jos työtä ei saa tehdä niin laadukkaasti kuin toivoo.

Sodat ja korona luoneet epätoivoa

Tämänhetkistä lastensuojelun tilannetta voi tarkastella Kuokkasen mukaan kahdesta vinkkelistä. Yhtäältä lastensuojelusta voidaan puhua siinä vaiheessa, kun tarvitaan konkreettisesti lapsen suojelemista tilanteen kärjistytyä. Tuolloin tarvitaan jo apua ja tukitoimia.

Toinen näkökulma pureutuu lasten suoluun ja ennalta ehkäisevään työhön.

Jos kysytään yleisellä tasolla lapsen näkökulmasta, mitä lapsille kuuluu, vastaukset eivät ilahduta.

- Barometrien ynnä muiden tutkimusten mukaan lasten käsitys maailmasta on mennyt pessimistisempään suuntaan. Lapsilla on alakuloisia ajatuksia, ja he pohtivat, mihin maailma on oikein mennossa, Kuokkanen kertoo.

Hänen mielestään tähän ovat syynä muun muassa sodat ja korona. Monenlaisia ongelmia on saattanut kasaantua, ja sitten ha-

keudutaan väärin paikkoihin.

- Rikollisuus ja katujengit ovat merkkejä siitä, että taustalla on kertynyt monia erilaisia ongelmia ja että asiat eivät ole kovin hyvin kotona, eikä apua saada ajoissa, kun hakeudutaan tällaisiin paikkoihin. Esimerkiksi mielen- terveysongelmat puretaan muualle.

Kotikasvatuksella suuri merkitys

Kun nuoren nimi päätyy poliisin listalle, monet ennalta ehkäisevät mahdollisuudet ovat jo menneet. Silloin ei ole kyse vain perheen haasteista, vaan myös järjestelmän epäonnistumisesta. Varoitusmerkit on voinut nähdä neuvolassa, koulussa ja sosiaalityötoimissa, mutta niihin ei ole puuttuttu ajoissa.

Oikeusministeri **Leena Meri** on jo pitkään varoittanut tästä kehityksestä. Hän korostaa vanhempien kasvatusvastuuta ja sitä, ettei ongelmaa voi ratkaista yksin rikosoikeudellisella lainsäädännöllä.

Meri on ajanut määrätietoisesti hallituksen niin sanottua ”jengipakettia”. Hänen mukaansa rangaistusten koventaminen ei ole vain tekninen muutos, vaan selkeä arvoviesti: yhteiskunta ei hyväksy jengiytymistä.

Suomessa katujengi-ilmiö on vahvasti sidoksissa maahanmuuttoon, vaikka kaikki rikollisuus ei selity sillä. Jengiytymisen taustalla ovat pitkälti samat tekijät kuin kantasuomalaisen perheissä – köyhyys, yksinhuoltajuus ja päihteet – mutta lisäksi tulevat kotoutumisen ongelmat. Jos vanhemmat eivät kiinnity suomalaisen yhteiskuntaan, hallitse kieltä tai puutu lastensa liikkuamiseen, lapsen side Suomeen jää heikoksi.

Lastensuojelun asiakkuus yleisintä teini-ikäisillä

Kun mennään katsomaan lastensuojelun tilastoja, havaitaan, että pienten lasten huostaanotot ovat lisääntyneet. Huostassa olleiden 0–2-vuotiaiden määrä kasvoi 9 prosenttia vuonna 2025. Huostassa oli kaikkiaan 292 alle 3-vuotiaasta lasta viime vuonna. Avohuollossa olleiden alle 3-vuotiaiden määrä kasvoi 10 prosenttia. (Lähde: THL). Julia Kuokkasen mielestä tähän ei löydy yhtä selittävää tekijää.

- Voi olla, että perheen tilanteeseen osataan puuttua aikaisemmin. Toisaalta voi myös olla, että perheessä on entistä vaikeampia tilanteita, jotka ovat sidoksissa moniin kasvaviin ongelmiin, kuten köyhyyteen ja päihteisiin.

Tilastot kertovat, että yleisintä lastensuojelua oli teini-ikäisillä. Vuonna 2025 avohuollon asiakkaana oli 3,6 prosenttia kaikista lapsista, eniten 16–17-vuotiaissa (4,8 %). Lastensuojeluilmoitukset kasvoivat yhä tässä ikäryhmässä. Lastensuojeluilmoitus tehtiin vuoden aikana joka seitsemännessä (14,7 %) 16–17-vuotiaasta. Suurin osa sijoitetuista lapsista on 13 vuodesta ylöspäin. (Lähde: THL). Tämä saattaa Kuokkasen mukaan johtua liian kevyistä palveluista.

- Lapsen oireilua ei ole varhaisessa vaiheessa välttämättä osat-

**Lastensuojelu
on ennen ollut
avohuollossa
ja vasta viimeisessä vaiheessa sijaishuollossa.**

tu tunnistaa ja puuttua siihen. Signaaleja ja huolenaiheita on voinut olla jo päiväkodissa. Teini-ikässä tulee sitten seinä vastaan ja oireilu on voimakasta.

Varhainen puuttuminen vaikuttaa

Julia Kuokkanen on sitä mieltä, että sijoituksia voisi ehkäistä,

jos laitettaisiin paukkuja oikeisiin asioihin. Hän viittaa Lastensuojelun Keskusliiton teettämään kustannusselvitykseen, jonka keskeinen sisältö on kuusi tapauskuvausta. Selvityksessä todetaan, että kuvauksissa esitellyille laitospainotteisille palveluille kertyy hintaa muutamassa vuodessa jopa useita satoja tuhansia euroja. Samalla rahalla

voitaisiin tukea lapsia ja perheitä melko intensiivisestikin avohuollossa ja muissa varhaisemmissa palveluissa.

- Kun perheille annettiin tuki-perheapua ajoissa, äiti sai hetken hengähtää. Näin voitiin säästää isojakin summia, eikä ole tarvittu raskaampia palveluja. Varhainen puuttuminen vaikuttaa.

Samasta asiasta on puhunut myös kansanedustaja **Kaisa Garedeu**.

- Inhimillisesti ja taloudellisesti kestävin ratkaisu on tukea lapsia ja perheitä ajoissa. Jokainen välitetty kiireellinen sijoitus on voitto lapsen turvallisuudelle ja yhteiskunnalle, Garedeu toteaa.

Nykyjärjestelmässä lastensuojelun avohuollon tukitoimet perustuvat vapaaehtoisuuteen ja huoltajien suostumukseen. Tämä toimii monissa tilanteissa, mutta ei kaikissa.

- Yhä useammin tavataan perheitä, jotka eivät suostu tukitoimiin tai edes yhteistyöhön viranomaisten kanssa – edes silloin, kun lapsen kehitys ja hyvinvointi ovat vakavasti vaarantumassa, sanoo Garedeu.

Silta avohuollon ja sijaishuollon välille

Avoimia kysymyksiä Julia Kuokkanen näkee siinä, että lastensuojelun asiakkuudesta siirretään sosiaalihuoltoon lapsia, jotka tarvitsevat lastensuojelun avohuollon sosiaalityön intensiivistä tukea tilanteissa, jossa sosiaalihuoltolain mukaiset säännökset eivät vastaavanlaiseen työskentelyyn hyvinvointialueita velvoita.

- Jos toimintatapoja nyt muutetaan kokonaisvaltaisesti ja ajotetaan vanhoja, jotka ovat toimineet, muutos on radikaali. Lastensuojelu on ennen ollut avohuollossa ja vasta viimeisessä vaiheessa sijaishuollossa. Jos siitä tehdään nyt kapea palvelu, joka vastaa vain hyvin vaikeisiin keisiseihin, suunta on päinvastainen. Lisäksi suojelevan palvelun stigma vahvistuu, että lastensuojelu tulee ja vie lapsia.

Nyt lastensuojelusta saatetaan siirtää sosiaalihuollon puolelle sellaisia asiakkaita, joilla on vaikeita ja monimutkaisia asioita. Tässä Kuokkanen näkee riskin.

- Kun vaikeita keisisejä siirretään sosiaalihuoltoon, sysätäänkö kevyemmät tapaukset sivuun? Miten heitä on ajateltu auttaa kevyesti ja nopeasti?

Kansanedustajat esittävätkin uutta tukimuotoa lastensuojelun avohuoltoon. Aloitteessa esitet-

ty velvoittava väliportaan palvelu loisi sillan avohuollon ja sijaishuollon välille ja tukisi perheitä jo ennen tilanteiden kriisiytymistä.

Laitoshoidon vaikutukset lapseen

Lakimuutoksen on kerrottu suojelevan paremmin sijaishuollossa olevia lapsia ja tarjoavan muun muassa lisää keinoja laitoksesta hatkanneiden nuorten suojelemiseksi. Uuden suljetun laitospalvelun tavoitteena on tarjota pitkäjänteistä tukea ja kuntoutusta rikoksilla oireileville nuorille.

- Vihdoin tulee rotia sijaishuoltopaikkoihin, kun oikeus asettaa kasvatuksellisia rajoja kirjaan selvästi lakiin. Rajaamis- ja poisotto-oikeus koskee myös älylaitteiden käyttöä. Oli todella tärkeää, että sosiaali- ja terveystoimenvaliokunta kirjasi mietintöönsä toimenpidealoitteeni mukaisen maininnan siitä, että hiljattain annettuja kansallisia digisuosituksia voidaan noudattaa myös sijaishuoltopaikoissa, Kaisa Garedeu korostaa.

Julia Kuokkanen ei ole suljettu- ja laitoksia vastaan, mutta pohtii, miten lapsia kuullaan ja autetaan.

- Lasten oikeusturvan kannalta on kriittistä, miten lapsia kuullaan. Millaista on kuntouttava palvelu, ettei vain eristetä? Toinen kysymys koskee tarvetta tällaiselle palvelulle. Ongelma on se, että yhteiskuntatasolla enemmän ja enemmän käytetään kovaa kieltä lasten osalta. Juuri-syyt ovat muualla, ja ne kertovat meidän tilanteestamme. Meillä ei ole paljon näyttöä suljetuista laitoksista. Esimerkiksi Ruotsissa on todettu, että tarvitaan paljon enemmän resursseja – henkilökuntaa ja osaamista – jotta pystytään auttamaan lapsia noissa olosuhteissa, Kuokkanen tiivistää.

Häntä arveluttaa myös se, miten laitoshoido on vaikuttanut kasvavaan lapseen.

- Kun lapsi täyttää 18, millainen ihminen kävelee ulos laitoksesta? Millainen valmius on antaa jälkihuoltoa? Kansainvälisellä tasolla näytöt eivät ole kovin hyviä.

Kuokkasen mielestä suljettu laitos on kuitenkin jossain määrin paikallaan nuorelle, kun muita vaihtoehtoja ei ole ja seuraava on vankila. Eikä sellaisia vaihtoehtoja ole Suomessa ennen ollut.

**TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA**

**Huumeiden
käyttäjien
joukko on
kasvanut.**

Moni asukas tuntee olonsa vieraaksi Helsingin Kontulassa

”Tästä on tullut Lähi-itä”

Helsingin Kontulan alueella liikkuvat ihmiset kertovat huumeiden käytön näkyvän aiempaa enemmän katukuvassa. Monen mielestä myös alue on muuttunut merkittävästi viime vuosina.

Noin 80-vuotias nainen puukotettiin kuoliaaksi Helsingin Kontulassa heinäkuussa. Poliisi epäilee teosta 66-vuotiaasta miestä. Poliisin mukaan uhri ja epäilty eivät tunteet toisiaan entuudestaan.

Monet Kontulassa asuvat kertovat olevansa huolissaan alueen turvallisuudesta.

Nelikymppinen nainen asuu Väli-Amerikasta kotoisin olevan avomiehensä ja koiransa kanssa Mellunmäessä Kontulan rajalla. Hänen mukaansa alue on muuttunut erityisesti koronavuosien jälkeen.

- Kun olimme lomalla, takapihamme terassilta löytyi muovipussi, jossa oli käytettyjä ruiskuja, hän kertoo.

He asuvat kerrostalon ensimmäisessä kerroksessa.

Hänen mukaansa alueella näkyy aiempaa enemmän häiriökäyttäytymistä ja päihteiden käyttöä.

- Kuusi vuotta sitten asuinalueeni oli vielä yhteisöllinen ja täällä vallitsi luottamuksen ilmapiiri. Naapurini puhuivat pääasiassa suomea. Nyt alue on muuttunut paljon. Tänne on muutta-

nut paljon maahanmuuttajia ja kantasuomalaisia huumeriippuvuussairaita. Naapurini puhuvat nykyään somaliaa. Nyt tästä on tullut Lähi-itä. Vantaan puolella Länsimäessä maahanmuuttajia on vielä paljon enemmän, hän sanoo.

Peittävä pukeutuminen näkyy katukuvassa

Hänen mukaansa myös poliittisen islamin pukeutumissääntöjä muistuttava peittävä pukeutuminen näkyy katukuvassa.

- Jos pukeudun kesällä tavalisiin helveatteisiin, koen oloni joskus kiusalliseksi. Tuntuu kuin pitäisi pyytää anteeksi sitä, että asuu täällä. En halua asioida Kontulan ostoskeskuksen Lidlissä, vaan käyn vanhan Vuosaaren puolella sijaitsevassa myymälässä.

Hän ja hänen puolisonsa etsivät parhaillaan asuntoa Sipoosta tai Kirkkonummen ja Espoon suunnalta.

Nainen pyytää mainitsemaan sen, että hän on kasvanut itse maahanmuuttajataustaisessa per-

heessä. Hänen puolisisaruksensa ovat kotoisin Thaimaasta.

- Minusta tuntuu, ettei Suomessa osata enää elää maan tavalla. Olen matkustanut paljon, enkä itsekään lähtisi Lähi-itään bikineissä syömään sianlihaa, hän sanoo.

Alueella näkyy paljon peittävää pukeutumista. Aikuisien naisten hiukset on peitetty päähuvilla ja heillä on yllään pitkähihaisia, väljiä ja kaapumaisia mekkoja, jotka ulottuvat nilkoihin asti. Päähuviveja ja kaapumaisia asuja näkyy myös nuorilla tytöillä sekä useilla alle kouluikäisillä lapsilla.

Alueesta puhuttiin joskus työväen Tapiolana

Vanhempi nainen kertoo asuneensa alueella jo 1970-luvulla ja muistaa vuonna 1980 valmistuneen *Tältä tullaan, elämä!* -elokuvan kuvaukset Kontulassa.

- Olen käynyt kouluni Vesalassa. Alue on muuttunut sen jälkeen. Päihteiden käyttöä on ollut aina, mutta nykyään alueella on avointa huumekauppaa uimahallin lähellä. Itse en uskaltaisi liikkua siellä illalla. Autooni murtauduttiin hiljattain, kun olin asioimassa

ostoskeskuksessa, hän sanoo.

Naisen mukaan myös pukeutuminen on muuttunut vuosien varrella.

- Olen pannut merkille, että täällä on nykyään paljon enemmän naisia, jotka pukeutuvat peittävästi ja käyttävät huivia.

Ostoskeskuksessa asioiva keski-ikäinen mies puolestaan kertoo, että päihteiden käyttö on näkyvämpää nykyisin.

- Väestön muuttumisen näky siinä, että huume-kauppiat eivät näytä kantasuomalaisilta. Uusi sukupolvi ja uudet alueelle muuttaneet vieraskieliset ovat ihan erilaisia kuin esimerkiksi reilu kymmenen vuotta sitten täällä asuneet, hän sanoo ja lisää:

- Alue tunnettiin joskus työväen Tapiolana. Hänen mukaansa Kontulaa pidettiin aikanaan modernina ja vihreänä lähiönä, joka oli suunnattu työväestölle.

Hänen mukaansa Kontulaa pidettiin aikanaan modernina ja vihreänä lähiönä, joka oli suunnattu työväestölle.

Vartijoita näkyy kaupoissa

Kontulassa päivittäin asioiva, Kivistössä asuva nainen kertoo liikkuvansa alueella lähinnä ostoskeskuksen ympäristössä. Hänen mukaansa alueella näkyy ai-

Ostoskeskuk-
sessa sijait-
sevan baarin
työntekijä ku-
vailee aluetta
ihan normaali-
ksi lähiöksi.

Kontulan ostoskeskus on
varsinainen eri kulttuu-
rien sulatusuuni.

empaa enemmän päihteiden
käyttäjää.

- Lisääntynyt on humalaisten ja
huumeiden käyttäjien joukko. He
kylläkin ovat omissa porukois-
saan, hän sanoo.

Kontulankaarella vastaan käve-
levä nuori nainen on päässyt tois-
ta ostoskeskuksessa sijaitsevasta
ruokakaupasta. Kysyttäessä min-
kälaista Kontulassa on, hän vas-
taa:

- Levotonta.

Suomen Uutiset ei havainnut
alueella näkyvää järjestyksenval-
vontaa. Ostoskeskuksen ruoka-
kaupoissa näkyi kuitenkin var-
tijoita.

Työntekijä: Ostarin baarit eivät jakaudu etnisiin perustein

Ostoskeskuksessa sijaitsevan
baarin työntekijä puolestaan ku-
vailee aluetta ihan normaaliksi lä-
hiöksi.

- Levottomuutta on ollut aina.

Kysyttäessä, onko ostoskeskuk-
sessa etnistä jakoa baarien suh-
teen kuten Helsingin Sanomien
toukokuussa julkaistu "Ostarin
kaksi todellisuutta" -artikkeli ku-
vasi, hän vastaa:

- Ei ole. Toimittaja kävi tääl-
lä meilläkin kyselemässä. Puhuin
ihan muuta kuin mitä juttuun kir-
joitettiin. Täällä istui kolme tum-

maihoista asiakasta toimittajan
vierailun aikana.

Helsingin Sanomien jutussa kir-
joitettiin, että Kontulan ostoskes-
kuksen baareissa asiakkaat näyt-
tävät jakautuvan etnisen taustan
mukaan. Moni kertoo, että suo-
malaisten suosimiin paikkoihin
otetaan vain valtaväestöön kuulu-
via asiakkaita.

Tilastojen mukaan Kontulan väestö muuttunut nopeasti

Alueen väestönmuutos näkyy
myös tilastoissa. Helsingin kau-
pungin kaupunkitietopalvelun
julkaisun *Helsingin ennätyksel-
linen väestönkasvu* perustui vieraskie-
lisen väestön määrän kasvuun mukaan
vieraskielisen vä-
estön määrä kasvoi
vuonna 2023 kaikis-
sa Helsingin suur-
piireissä. Osa-alu-
eista eniten kasvua
nähtiin Kontulassa, jossa vieras-
kielisten määrä lisääntyi yli 500
henkilöllä vuoden aikana.

Kaupungin mukaan vieraskie-
listen osuus kasvoi voimakkaim-
min alueilla, joilla se oli jo ennes-
tään korkea. Vuoden 2023 lopussa
Helsingissä puhuttiin äidinkielenä
144:ää eri kieltä. Vieraskielisis-
tä suurimmat kieliryhmät olivat

venäjän-, somalin-, arabian-, eng-
lannin- ja vironkieliset.

Julkaisun tiedot perustuvat Ti-
lastokeskuksen vuoden 2024 vä-
estöaineistoihin. Tilastoissa ulko-
maalaistaustaisella tarkoitetaan
henkilöä, jonka molemmat van-
hemmat tai ainoa tiedossa ole-
va vanhempi ovat syntyneet ul-
komailla.

Itsepuolustus- koulutusta naisille

Kontulan puukotus on herät-
tänyt vilkasta keskustelua myös
suositussa alueen asukkaiden
Kontula-ryhmässä Facebookissa.

Julkisissa päivityksissä osa
asukkaista korostaa, että ky-
seessä on poikkeuksellinen
tapaus, eikä tapahtuma hei-
dän mielestään kuvaa Kon-
tulaa asuinalueena.

- Kontula on mainettaan
huomattavasti parempi eikä
ansaitse tuota stigmaa. Kon-
tulassa viihtynyt vuodesta
1968, eräs kommentoija kirjoittaa.

Toinen alueella pitkään asunut
toteaa:

- Surullista. Kontulassa ja Kivi-
kossa asunut 41 vuotta. Ikinä ei
ole näillä kulmilla tapahtunut mi-
tään pahaa minulle. Tämä olisi
voinut sattua missä vain.

Kaikki eivät kuitenkaan näe ti-
lannetta yhtä huolettomasti.

Useissa keskusteluissa nousi esiin
huoli turvattomuuden lisäänty-
misestä.

- Ehkä on myös tärkeää keskus-
tella tapahtuman aiheuttamasta
ahdistuksesta ja pelosta. Turvat-
tomuus ja lieveilmiöt ovat kasva-
neet, ja se on fakta, eräs ryhmän
jäsen kirjoitti.

Päivä metroasemalla tapahtu-
neen puukotuksen jälkeen ryh-
mässä kartoitettiin kiinnostusta
tyttöjen ja naisten itsepuolustus-
ja uhkatilannekoulutukseen. Kou-
lutusta suunniteltiin 8-80-vuo-
tiaille naisille ja tytöille, mikäli
osallistujia löytyisi riittävästi.

Osa asukkaista pelkää Kontulan maineen kärsivän

Osa Facebook-ryhmän keskus-
telijoista ei pitänyt tapahtumasta
käytävää keskustelua myönteise-
nä. Osa vetosi siihen, että puu-
kotuksesta käytävä julkinen kes-
kustelu vahingoittaa Kontulan
mainetta ja asuntojen arvoa.

- Nämä jaot laskevat Kontu-
lan mainetta ja omistusasunto-
jen hintaa. Sitten lehdet ryntäävät
taas Kontulaan hakemaan huono-
ja uutisia koko Suomeen, eräs kir-
joittaja kommentoi.

TEKSTI JA KUVAT
PS TOIMITUS

”

**Kontulan
puukotus
herätti
vilkasta
keskustelua.**

Mari Rantanen länsimaita riivaavasta
raiskausepidemiasta:

”Tekijät on tuomittava ja sen jälkeen poistettava maasta”

Ulkomaalaistaustaisten tekemät raiskaukset nousivat jälleen tapetille, kun keskustan pääministeri Juha Sipilälle ikänsä valehdellut turvapaikanhakija tuomittiin halvaantuneen naisen raiskauksesta. Sisäministeri Mari Rantasen mukaan kyse on raiskausepidemiasta, johon on puututtava koko Euroopassa.

Helsingin hovioikeus tuomitsi vuonna 1995 syntyneen **Fahad Firas Ad-day Al-Nuaimin** kolmen vuoden ja kuuden kuukauden ehdotto-
maan vankeuteen osittain halvaantuneen naisen raiskaamisesta Vantaalla vuonna 2022. Rangaistus piteni kuudella kuukaudella käräjäoikeuden tuomiosta.

Al-Nuaimi työskenteli uhrin avustajana hoivapalveluyrityksen kautta ja teki seksuaalirikoksen vain muutamia päiviä työskentelyn aloittamisen jälkeen. Hovioikeus katsoi teon olleen uhrin terveydentilan ja tekotavan vuoksi julma ja nöyryyttävä sekä hyvin lähellä törkeää raiskausta. Hovioikeuden tuomio ei ole lainvoimainen.

Al-Nuaimi nousi julkisuuteen syksyllä 2015, kun hän esiintyi 17-vuotiaana turvapaikanhakijana ja pyysi televisioidulla vierailulla silloista pääministeriä **Juha Sipilää** auttamaan Suomeen saapuneita pakolaisia. Pian tämän jälkeen kävi ilmi, että hän oli valehdellut ikänsä ja oli todellisuudessa 19-vuotias. Hän myönsi myöhemmin valehdelleensa.

Ilmiö on jo vakiintunut Suomeen

Perussuomalaisten puheenjohtaja ja valtiovarainministeri **Riikka Purra** kommentoi tuomiota tuoreeltaan heinäkuussa X:ssä:

- Muistattekko joitakin vuosia sitten, kun Ruotsista alkoi kantautua järkyttäviä uutisia vanhus-
ten ja vammaisten joutumisesta

seksuaalisen väkivallan kohteeksi hoitajien taholta? Tämäkin ilmiö on jo vakiintunut Suomeen.

Ruotsissa useampi vastaava tapaus

Suomen Uutiset kertoi viime vuonna Ruotsissa julkisuuteen nousseesta vanhuksiin kohdistuneiden kotihoidon seksuaalirikosten aallosta, joka alkoi 84-vuotiaan **Elsan** kerrottua joutuneensa ulkomaalaistaustaisen kotihoidon työntekijän raiskaamaksi.

Hänen haastattelunsa rohkaisi muitakin uhreja kertomaan kokemuksistaan.

Elsan jälkeen julkisuuteen nousi myös **Sivin** tapaus. Hän kertoi kolmen kotihoidon työntekijän raiskanneen häntä toistuvasti kuukausien ajan. Myös 80-vuotias pyörätuolissa istunut **Ylva** kertoi joutuneensa hoitajan-
sa raiskaamaksi kahdesti vuonna 2023.

Muistisairaiden raiskaukset paljastuivat videoilta

Tapaukset eivät jääneet yksittäisiksi. Tammikuussa 2025 somaliaalaistaustainen 28-vuotias **Baasim Yusuf** tuomittiin Uppsalassa kahdeksan vuoden vankeuteen kahdesta raiskauksesta ja kolmesta seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Osa hänen uhreistaan kärsi muistiongelmista eikä muistanut joutuneensa seksuaalirikosten uhreiksi ennen kuin poliisi näytti heille tekijän kuvaamat video-

Sisäministeri Mari Rantanen haluaa raiskauksiin syyllistyneet ulkomaalaiset ulos Suomesta.

Ulkomaalaistaustaiset ovat syyllistyneet Suomessa myös alaikäisten uhrien joukkoraiskauksiin.

tallenteet.

Myöhemmin kävi ilmi, että Ruotsin sosiaali- ja terveystoimen tarkastusvirastolle oli viiden vuoden aikana tehty ainakin 45 ilmoitusta vanhuksiin kohdistuneista seksuaalirikosepäilyistä hoivajärjestelmässä.

”Näistä uutisista tulee fyysisesti paha olo”

Sisäministeri **Mari Rantanen** arvioi Suomen Uutisten Perusasiaa-videolla, että Suomessa on kolmenkymmenen vuoden ajan rakennettu ”erittäin liberaalia ja sallivaa” maahanmuuttopolitiikkaa, jonka suunnan nykyhal-

litus on kääntänyt.

Edellisten hallitusten virheet kuitenkin näkyvät, eikä Rantanen säästele sanojaan halvaantuneen naisen raiskaustapauksessa.

- Nämähän ovat kuvottavia nämä uutiset. Niistä tulee ihan fyysisesti paha olo, että meillä on maassamme henkilöitä, jotka palataan tekemään avustustöitä, ja he menevät vammaisen ihmisen kotiin ja raiskaavat, hän sanoo.

Raiskaajista on päästävä eroon

Ministerin mukaan kyse ei ole yksittäistapauksesta, vaan laajemmasta ilmiöstä, jossa uhreina

"Haluaisin nähdä sen päivän, kun me voisimme ottaa kansalaisuuden pois myös vakaviin rikoksiin syyllistyneiltä."

ovat usein puolustuskyvyttömät ihmiset: vanhukset, vammaiset ja haavoittuvassa asemassa olevat nuoret.

- Kyllä minä sanoisin, että meillä on raikausepidemia tässä maassa ja siihen on puututtava. Nämä ihmiset on ensinnäkin tuomittava ja sen jälkeen poistettava maasta. Heistä on päästävä eroon.

Euroopassa keskustellaan ministerin mukaan nyt laajasti siitä, miten vakaviin rikoksiin syyllistyneet, kansainvälistä suojelua saaneet henkilöt voitaisiin poistaa maasta palautuskiellosta huolimatta. Kyse on hänen mukaansa yksilön ja yhteiskunnan etujen punninnasta.

- Joko eurooppalaiset yhteiskunnat ovat kuskin paikalla tai sitten he ovat viettäviissä. Ja nyt pitäisi päästä sinne kuskin paikalle.

Palautukset uudelle tasolle

Rantasen mukaan lakimuutokset ovat helpottaneet viranomaisien työtä ja maasta poistamiset ovat kasvaneet voimakkaasti. Lähtökohta on selvä: jos oleskelulupaa ei ole, maasta joko poistetaan tai henkilö poistetaan.

- Viime vuonna poliisin maasta poistamien henkilöiden määrä on ollut nousussa yli 30 prosenttia.

Nousu jatkuu tänä vuonna jopa siinä määrin, että nyt me jo lisätalousarviossa laitoimme lisää rahaa maasta poistamiseen.

Seuraavaksi kansalaisuusperusteinen sosiaaliturva

Tulevan hallituskauden kiireellisimmiksi toimiksi Rantanen listaa kansalaisuusperusteisen sosiaaliturvan valmistelun, opiskelijaperäisen maahanmuuton ja perheenyhdistämisen kiristykset sekä työperäiselle maahanmuutolle tulorajan, joka takaa, että tulija elättää itsensä. Lisäksi ministeri haluaa jatkaa kansalaisuuslain uudistamista.

- Haluaisin nähdä sen päivän, kun me voisimme ottaa kansalaisuuden pois myös vakaviin rikoksiin syyllistyneiltä. Plus että he lähtisivät automaattilla karkotettavaksi, Rantanen sanoo.

Vaaleja kohti mentäessä Rantasen viesti on kirkas: ilman perussuomalaisia maahanmuuton kiristykset eivät jatku.

- Vain perussuomalaisille tämä asia merkitsee, koska meille Suomi ja suomalaiset ovat niin rakaita, että olemme valmiita tekemään näitä muutoksia.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA
JA ISTOCK

KRISTIINA OVASKAINEN
Päätoimittaja

KOLUMNI

"Auto" ajoi väkijoukkoon

AUTOT ajavat väkijoukkoon, veitset heiluvat kaduilla ja "yksittäistapaukset" syöllistyvät hirvittäviin tekoihin ympäri Eurooppaa. Otsikot jättävät kertomatta oleellisen, koska media haluaa peitellä todellista ongelmaa: islamisteja keskuudessamme. Sitä surullisenkuuluisaa haittamaahanmuuttoa, jonka länsimaat ovat päästäneet sisään rapauttamaan omaa kulttuuriaan, perinteitään ja sisäistä turvallisuutta.

Vasemmisto huutaa "tällä ei ole mitään nähtävää", perussuomalaiset ovat rasisteja ja äärioikeisto on vakava uhka Euroopan turvallisuudelle. Siitäkin huolimatta, että Europolin mukaan EU:ssa tehtiin vuonna 2025 yhteensä 45 terrori-iskua ja näistä yli puolet oli Eurooppaan soluttautuneiden jihadistien tekemiä.

Ääri-islamistihan ei voi olla se kiva Lähi-idästä tullut naapuri, joka on aina kohtelias ja mukava, vaikka ei kantaväestön kieltä osaakaan, käy töissä tai kunnioita taloyhtiön sääntöjä. Tai se hymyilevä nuori mies, joka tervehtii vastaan tullessa, mutta joka jenginsä kanssa aiheuttaa häiriötä asuinalueella. Tai se naapurin tyttö, joka ryöstelee ja nöyryyttää koulukavereitaan, vaikka ei hui-vipästä uskoisi.

Törkeintä on tietysti epäillä jotakuta ääri-islamistiksi tai kyseenalaistaa maahantulijoiden motiiveja. Vasen laita, jonka mielestä kansalaistottelemattomuus ja jopa väkivalta ovat paremminkin hyve, hyväksyy iskut vaikenemalla, tekehän sen oma ääripää samaa ympäri Eurooppaa. Europolin mukaan toiseksi eniten terrori-iskuja teki ääri-vasemmisto.

Tilastotiedettä löytyy myös jengiväkivallasta, ihmiskaupasta, ryöstöistä, huumerikoksista ja raiskauksista. Maahanmuuttajat ovat kärkisijoilla monista näissäkin. Katujengejä pyörittävät lähes yksinomaan maahanmuuttajataustaiset "suomalaiset", ja raiskaustilastoissakin tulijat ovat ahkerasti esillä suhteessa kantaväestöön. Kuka edes muistaa kuulleen joukkoraiskauksista ennen tiettyjen maiden edustajien saapumista Suomeen?

Media ja vasemmisto puhuvat kovasti tilastotieteen puolesta, mutta kun tilastot kertovat karun totuuden niiden "kestolemmikkeistä", tilastojen lukeminen muuttuu tarkasti valikoivaksi ja suut menevät suppuun. Ikävät tosiasiat eivät miellytä, joten puhutaan mieluummin rasismista.

Kun perussuomalaisten 2. varapuheenjohtaja **Joakim Vigeli-us** sanoi keskeisimpien maahanmuuton epäkohtien liittyvän maahanmuuttoon "islamilaista kehityksistä", meni SDP:n kansanedustaja **Eveliina Heinäluomalla** kuppi nurin. Heinäluoma tuottui, arvosteli Vigeliusta "sopimattomasta kielenkäytöstä" ja julisti, ettei SDP hyväksy minkäänlaista rasismia.

Edes tilastot eivät saa tämän porukan silmiä aukeamaan. Sen kanssa on vaan elettävä, mutta toivottavasti ei enää kovin pitkään. Aika koko Euroopan suunnan kääntämiseksi on kortilla.

PERUSSUOMALAINEN: Päätoimittaja Kristiina Ovaskainen
Toimitussihteeri Mika Männistö • **Ulkoasu** Mojo Man Oy / Jorma Remsu
Julkaisija Perussuomalaiset - Sannfinländarna rp. **Toimitus** Perussuomalainen, Yrjönkatu 8-10 B, 00120 Helsinki • toimitus@perussuomalaiset.fi

Valtion tukemat nuorisoasunnot päätyivät sijoittajien käsiin

Nuorisoasuntoliiton omistama osakeyhtiö on myynyt valtion tuella rakennetut kohtuuhintaiset nuorisoasunnot asuntosiijoittajille 20 vuotta ennen kuin niiden käyttörajoitusten oli määrä päätyä. Osakeyhtiön valtakunnallisiin jäsenjärjestöihin kuuluvat neljän eduskuntapuolueen nuorisojärjestöt. Samat puolueet ovat vaatineet valtiolta lisää panostusta kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Helsingin Pihlajamäkeen rakennettiin 40 kohtuuhintaista asuntoa vuonna 2005. Rakentamiseen käytettiin 1,1 miljoonan euron aravalaina ja 300 000 euroa avustuksia. Vastineeksi asunnot oli pidettävä kohtuuhintaisina vuokrasuorina vuoteen 2025, ja ne sai luovuttaa vain viranomaisen hyväksymälle ostajalle säädettyyn enimmäishintaan.

Toisin kävi. Omistaja, yleishyödyllisenä vuokratyöyhtiönä profiloitunut NAL Asunnot Oy, haki vapautusta rajoituksista. Vapautusta tarvittiin siihen, että asunnot saatiin myydä vapaasti hinnoiteltuina sijoituskohteina.

Valtio myönsi vapautuksen, jonka jälkeen yhtiö myi kaksitoista kohdetta sijoitusasunnot.com-yhtiölle 14 miljoonalla eurolla. Ostaja on myynyt asunnot edelleen yksityisille sijoittajille.

Yle uutisoi kaupasta ja huomio kohdistui ostajaan. Sijoitusasunnot.comin toimitusjohtaja **Henri Neuvonen** totesi Ylelle, että yhtiön toimintamalli on myydä asunnot eteenpäin, eikä hän näe siinä mitään väärää. Vuokrasopimukset ovat jatkuneet normaalisti. Ostaja osti sen, mikä oli myynnissä. Ratkaisu tehtiin sitä ennen, myyjän hakemuksesta ja viranomaisen päätöksellä. Ongelma ei ollut ostajassa vaan myyjässä.

Omistusketju johtaa neljään eduskuntapuolueeseen

NAL Asunnot Oy on Nuorisoasuntoliitto NAL ry:n tytäryhtiö.

Liiton valtakunnallisia jäsenjärjestöjä ovat Suomen Kuntaliiton ohella Sosialidemokraattiset Nuoret, Suomen Keskustanuoret, Kokoomuksen Nuorten Liitto ja Vasemmistonuoret. Yhtiön omistuksessa on yli 2 200 asuntoa.

Kaudelle 2025–2026 valituissa kymmenpaikkaisessa liittohallituksessa näillä neljällä järjestöllä oli neljä paikkaa, puheenjohtajuus mukaan lukien. Loput paikat olivat paikallisyhdistyksillä.

Kaupparekisterin mukaan myyneen osakeyhtiön hallituksessa on istunut marraskuusta 2023 lähtien kahden puolenuorisojärjestön edustajat, joista toinen hallituksen puheenjohtajana. He olivat tehtävissään koko sen ajan, jona rajoituksista haettiin vapautusta ja kaupat tehtiin.

Asunnot olivat osin tyhjiillään

Helsingin kaupungin viranhaltijapäätöksistä kesäkuulta 2025 ilmenee, miksi yhtiö halusi eroon kohteistaan. Yhdessä Helsingin kohteessa käyttöaste oli helmikuussa 2025 vain 66,1 prosenttia ja edellisessä vuonna 73,6 prosenttia. Toisessa käyttöaste oli 88,6 prosenttia. Yhtiö haki Helsingissä vapautusta kaikkiaan 118 asunnolle.

NAL Asuntojen toimitusjohtaja **Anna Kulkki** kuvasi tilannetta Ylelle. Veronmaksajien tukemiin kohtuuhintaisiin asuntoihin ei riittänyt asukkaita. Asunnot myytiin yksityisille, koska ne seisoivat tyhjiillään.

Kyse ei ole yksittäisistä kohteista. Yhtiön vuokrausaste laski vuoden 2020 noin 96 prosentista 81 prosenttiin, ja velkaa Kuntara-

Eduskunnassa SDP, vasemmistoliitto ja keskusta vaativat tuetun asuntotuotannon jatkamista.

hoitukselle on 138 miljoonaa euroa. Käräjäoikeus hylkäsi kesällä 2025 yhtiön yrityssaneeraushakemuksen.

"Puolustamme kohtuuhintaista asumista"

Marraskuun 27. päivänä 2025 eduskunnan ympäristövaliokunta hyväksyi valtion asuntorahaston lakkauttamisen. Oppositio jätti yhteisen vastalauseen. Siinä vaadittiin, että rahasto on säilytettävä itsenäisenä ja että valtion on ylläpidettävä rooliaan kohtuuhintaisen ja sosiaalisen asuntotuotannon edistäjänä.

Vastalauseen takana olivat vasemmistoliitto, SDP, keskusta ja vihreät. Näistä puolueista kolmen nuorisojärjestöt ovat Nuorisoasuntoliiton jäseniä. SDP:n vaihtoehtobudjetissa vuodelle 2026 asumista käsittelevä luku on otettu sanoilla "Puolustamme kohtuuhintaista asumista".

Tuotantoa oli, asukkaita ei

Asetelma on nurinkurinen. Jos tuetuille nuorisoasunnoille olisi ollut kysyntää, asuntoja ei olisi tarvinnut myydä.

Käyttöaste 66 prosenttia ei ole

merkki asuntopulasta. Se on merkki siitä, että tukea on ohjattu väärään paikkaan tai vääränlaisena.

Mittakaava on huomattava. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen vuonna 2021 julkaiseman selvityksen mukaan käyttörajoituksista vapautui vuosina 2010–2020 noin 105 000 asuntoa, joista 35 000 ennenaikaisella hakemuksella.

Ennenaikaisesti vapautetuista vain noin 45 prosenttia jäi alkuperäiselle omistajalle.

Eduskunnassa SDP, vasemmistoliitto ja keskusta vaativat tuetun asuntotuotannon jatkamista. Näiden puolueiden nuorisojärjestöt ovat Nuorisoasuntoliiton jäseniä. Samaan aikaan liiton tytäryhtiö pyrysteli irti tuetuista asunnoista.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA

Valtio supistaa tuettua asuntotuotantoa

Vähemmän riskiä veronmaksajalle

Korkotuettu asuinrakentaminen vähenee. Valtion tuella rakennettavien uusien asuntojen määrä laskee vuonna 2027 noin kahteen tuhanteen asuntoon. Hallituksen asuntopoliittinen linjaus johtuu markkinatilanteesta, jossa valtion tuelle on vähemmän perusteita kuin pitkään aikaan.

VALTION tarjoamien korkotukilainojen hyväksymisvaltuus on pudonnut kahdessa vuodessa jyrkästi: 1 750 miljoonasta eurosta (2025) 1 135 miljoonaan euroon (2026) ja edelleen 500 miljoonaan euroon (2027). Pudotusta on yhteensä 71 prosenttia kahdessa vuodessa. Samaan aikaan vuokratalojen rakentamislainojen valtioneuvoston valtuus laskee 300 miljoonasta 100 miljoonaan euroon.

Käytännössä tämä tarkoittaa vähemmän uutta tuettua asuntotuotantoa. Markkinaehtoisia kohteita rakennusliikkeet saavat edelleen rakentaa vapaasti kysynnän mukaan.

Talousarvioesityksessä valtion korkotuella alkavien uusien asuntojen määrä laskee 8 400 asunnosta (2025) noin 2 000 asuntoon (2027, arvio). Tuettu uudistuotanto kasvukeskuksissa laskee samassa ajassa 5 600 asunnosta 1 800 asuntoon.

Valtio ei rahoita tuettua vuokra- ja asumisoikeusasuntotuotantoa suoraan lainaamalla. Rakennuttaja ottaa lainan pankista tai muulta rahoittajalta, ja valtio myöntää lainalle korkotuen sekä valtioneuvoston korkotukea maksetaan vain siltä osin kuin lainasta perittävä kokonaiskorko – viitekorko ja lainanantajan marginaali yhteensä – ylittää laissa määritellyn omavastuukoron.

Asuntomarkkinat terveemmälle pohjalle

Valtuuden pudottaminen näkyy

vuoden 2027 talousarviossa 27 miljoonan euron säästönä. Korkotukimaksuihin ja takauskorvauksiin varattava raha laskee 152 miljoonasta eurosta 125 miljoonaan euroon.

Vaikka euromääräinen säästö ei ole suuri, korkotukivaltuuksien supistaminen vähentää riskejä, että veronmaksajat joutuisivat subventoimaan heikosti kannattavia rakennusprojekteja. Asuntomarkkinat toimivat vuonna 2027 entistä terveemmällä pohjalla, markkinakysynnän ja tarjonnan ehdoilla.

Tuetun asuntotuotannon peruste on perinteisesti ollut tarjontapula, joka nostaa hintoja ja vuokria asukkaiden ulottumattomiin. Tämä peruste ei tällä hetkellä täyty.

Perusteita korkotuella ei ole

Tilastokeskuksen mukaan vanhojen osakeasuntojen hinnat laskevat koko maassa 3,2 % vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä edellisvuoteen verrattuna, kolmatta vuotta peräkkäin. Suomen Hypoteekkiyhdistyksen mukaan asuntuhintojen alamäki on historian pisin.

Ansiotasoon suhteutettuna asuntojen reaali hinnat ovat pudonneet lähes 20 vuoden takaiselle tasolle.

Asunnon ostaminen tai vuokraaminen on tällä hetkellä poikkeuksellisen edullista suhteessa tuloihin. Tilanne on juuri päinvastainen kuin se, jota varten korkotukijärjestelmä on aikoinaan rakennettu.

Kun tarjontaa on liikaa ja hinnat ovat historiallisen matalalla, val-

tion tuen jatkaminen entisellä tasolla ei enää palvele alkuperäistä tarkoitustaan.

Kasvukeskuksissakaan ei ole asuntopulaa

Suurimmissa kaupungeissa on ylitarjontaa sekä omistus- että vuokra-asunnoissa. Helsingissä vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen tarjonta on kolminkertaistunut vajaassa kymmenessä vuodessa uuteen ennätykseen.

Valtion tukeman asuntokannan oma tilasto vahvistaa saman kuvan. Valtion rahoitus- ja kehittämiskeskus VARKE:n mukaan valtion tukemista vuokra-asunnoista oli keväällä 2026 tyhjiillään 11 069 asuntoa. Kasvua oli 1 182 asuntoa edellisvuodesta. Yli kymmenesosa asunnoista oli tyhjiillään jo 85 kunnassa, kun vuotta aiemmin luku oli 69.

Hakemusten määrä laski samaan aikaan 22 prosenttia, ja markkinatilanne on VARKE:n oman indeksin mukaan muuttunut ylitarjonnan puolelle jo 91 kunnassa.

Tässä tilanteessa valtion subventoima lisärakentaminen ei korjaa asuntopulaa, koska sellaista ei ole. Lisärakentaminen pikemminkin viivästyttää jo käynnissä olevaa tasapainottumista ja sitoo samalla valtion vastuita markkinaan, joka tervehtyy vasta kun markkinoiden annetaan toimia.

Valtiontuki on tarkoitettu paikkaamaan asuntopulaa, ei ylläpitämään ylitarjontaa. Juuri nyt veronmaksajien tukea ei tarvita.

**TEKSTI SUOMEN UUTiset
KUVA LEHTIKUVA**

Leena Meri on eläinten ystävä. Hänellä itsellään on kaksi rakasta koiraa, Enri ja Jolana.

Oikeusministeri Leena Meri:

”Eläinten suojeleminen on ihan yhtä tärkeää kuin lapsien”

Koska eläimet eivät voi itse ilmaista tuntemuksiaan, eläinsuojelussa korostuvat valvonta ja lainsäädäntö. Eläintenpitokieltoon tehdään tiukennuksia, ja rangaistukset kovenevat. Tavoitteena on parantaa eläintenpitokieltöjen vaikuttavuutta ja torjua eläinsuojelurikollisuutta.

Eläimet ovat puolustuskäyttöä varten ei-vaihtoehtoja, jolla itse itseään. Siksi se on meidän ihmisten tehtävä. Eläimiä pahoinpitelevät tai muuten kaltoinkohtelevat ihmiset eivät ansaitse pitää eläimiä, ja eläinten hyvinvointi pitää siksi varmistaa riittävän pitkällä eläintenpitokielloilla ja riittävän ankarilla rangaistuksilla kiellon rikkojille, sanoo oikeusministeri

Leena Meri.

Eläinsuojelurikokset ovat olleet tasaisessa kasvussa vuodesta 2020 lähtien. Useat tutkimukset osoittavat, että eläimiin kohdistuvista rikoksista määrätään suhteettoman paljon lieviä rangaistuksia. Tärkeää eläinsuojelurikoksesta voidaan tuomita neljästä kuukaudesta neljään vuoteen vankeutta.

Vuonna 2023 tehty havainnot kertovat siitä, että poliisin kirjaukset rikospäilyt lisääntyivät voimakkaasti vuonna 2022, minkä vuoksi tuomiot ja rangaistukset lisääntyivät vuonna 2023. Syynä saattavat olla poliisin tehostamis-

toimet ja koronapandemian takia ruuhkautunut käsittely. Helsingin poliisiin perustettiin vuonna 2018 eläimiin liittyviin rikoksiin erikoistunut tutkintaryhmä.

Eläintenpitokieltöjen määrä on kaksinkertaistunut vuosien 2009 ja 2023 välillä, jolloin niitä oli 155 kappaletta. Tuolloin myös törkeiden eläinsuojelurikosten määrä lisääntyi. Suurin osa kielloista on 1–4 vuoden mittaisia.

”

Eläinsuojelurikokset ovat olleet tasaisessa kasvussa vuodesta 2020 lähtien.

Ilmeellistä on, että alle vuoden pituisia kieltoja on määrätty, vaikka laki ei tällaista tunnista.

Eduskunnalle annettussa esityksessä ehdotetaan, että eläintenpitokiellon käytössä eläinsuojelurikosten yhteydessä lisätään ja kiellon

vähimmäiskesto pidennetään. Lisäksi kiellon rikkomisesta voitaisiin jatkossa tuomita vuosi vankeutta. Tavoitteena on parantaa eläintenpitokieltöjen vaikuttavuutta ja torjua eläinsuojelurikollisuutta.

Rangaistuksia tiukennetaan

Eläintenpitokielto olisi jatkos-

Eläintenpitokiellot pitenevät

sa määrättävä perusmuotoisen eläinsuojelurikoksen perusteella, mikä olisi siten selkeä pääsääntö. Tämä on ollut tarkoitus jo voimassa olevan lain mukaan, mutta käytännössä kieltoja on määrätty vain noin 50–60 prosentissa perusmuotoisista eläinsuojelurikoksista. Muutoksen tarkoituksena on lisätä eläintenpitokiellon käyttöä.

Kiellon vähimmäiskestoksi säädetäisiin kolme vuotta ja törkeiden eläinsuojelurikosten osalta viisi vuotta. Tarkoituksena on turvata eläinten hyvinvointia nykyistä tehokkaammin varaamalla riittävästi aikaa kiellon määrittämiseen johtaneiden seikkojen parantumiselle.

Rikoslain mukaan eläintenpitokielto tulee aina määrätä törkeissä eläinsuojelurikoksissa. Kiellolla pyritään estämään uudet rikokset ja suojelemaan eläimiä. Kielto voi olla määräaikainen, vähintään yhden vuoden kestävä tai pysyvä.

Eläintenpitokiellon rikkomisesta koskeva rangaistussäännös siirrettäisiin rikoslakiin, ja enimmäisrangaistukseksi säädetäisiin vuosi vankeutta, kun tällä hetkellä eläintenpitokiellon rikkomisen on vain sakolla rangaistava teko.

Eläimen kipu ja kärsimys

Eläinsuojelurikoksissa on tiettyjä erityispiirteitä. Lakitekstin termin eläin vertautuu lainsäädännössä irtaimen omaisuuteen, joskaan sitä ei voida kohdella esineenä. Kuka tahansa ei pysty arvioimaan sitä, mikä aiheuttaa eläimelle tarpeetonta kipua ja kärsimystä, vaan siinä tarvitaan erityisiä taitoja.

Itä-Suomen yliopiston rikosoikeuden ja kriminaalipolitiikan dosentti **Tarja Koskelan** mukaan näiden syiden takia eläinsuojelutapausten käsittely tulisi ohjata niihin erikoistuneille viranomaisille.

- Eläimillä ei ole edustajaa ajassa niiden etuja, mikä osaltaan johtaa siihen, että eläimiin kohdistuneiden rikosten syyteharkinnassa rikoksentehtäjän näkökulma voi korostua liikaa, Koskela toteaa.

Koska eläimet eivät voi itse ilmaista tuntemuksiaan, eläinsuojelussa korostuvat valvonta ja lainsäädäntö.

Eläinsuojelurikokset vaativat syyttäjiltä erityisosaamista. Jos yksittäiselle syyttäjälle kertyy

"Olen tosi tyytyväinen, että tähän saadaan tolkkua."

vuosittain vain vähän eläinsuojelurikoksia, niiden hoitamiseen ei synny rutiniä.

Omistajilla ongelmia elämänhallinnassa

Tutkimusten mukaan ihmisten ja eläinten hyvinvointi kietoutuu yhteen. Tuotantoeläimiin kohdistuneista rikoksista syyteistä yli puolet mainitsee syyksi terveysongelmat. 16 prosenttia vastaajista kertoo syyksi taloudelliset ongelmat tai liian suuren määrän eläimiä.

Joissain tapauksissa eläinten omistajat tarvitsisivat itse apua elämänhallinnan ja hyvinvoinnin ongelmiin.

Omistajat kohtelevat eläimiä kaltoin kolmella eri tavalla. Esi-merkiksi fyysinen väkivalta on tietoista. Eläimen perushoidon laiminlyönti on törkeän huolimaton. Joskus on kyseessä myös tiedostamatonta toimintaa, kun vedotaan siihen, että meillä on aina toimittu näin.

Ihmiin kohdistuvan perheväkivallan ja eläimiin kohdistuvan väkivallan välillä on yhteys. Eläinsuojelurikoksissa uhri oli usein koira. Tekijällä oli konttolaan muitakin väkivaltarikok-

sia. Tuomioiden linja on epäjohdonmukainen. Tuomioistumilla ei ole yhtenäistä linjaa siitä, mikä täyttää erityisen julman tai raa'an kohtelun merkit.

Eläinlääkäreillä on merkittävä rooli, kun kerätään todisteita tai arvioidaan rikkomusten merkitystä eläimen hyvinvoinnille. Heillä ei ole kuitenkaan välttämättä osaamista kohdata asiakaita, joilla on vakavia henkilohtaisia ongelmia. Useampi kuin joka kolmas eläinsuojelurikoksesta syytetty tuottaja on kertonut, että virkaeläinlääkäri ei ymmärtänyt eläintuotantoa, suhtautui tuottajaan vihamielisesti tai toimi muutoin epäammattimaisesti.

Eläinsuojeluvalvonnassa työskentelevät eläinlääkärit kokevat työhön liittyvää stressiä, jota aiheuttavat muun muassa yksin työskentelyn ongelmat. He joutuvat tasapainottelemaan eläimen hyvinvoinnin ja ihmisen oikeuksien välillä.

"Eipä ole vihreä ministeri tätä tehnyt"

Oikeusministeri Leena Meri on itsekin eläinrakas ihminen. Hän harrastaa muun muassa

ratsastusta. Kuuntelija-podcastissa hän kertoo, että on tyytyväinen, kun eläintenpitokieltoon saadaan vihdoinkin tolkkua.

- Tämä ei ollut hallitusohjelmassa alun perin, mutta sinne kirjattiin, että selvitetään tämä asia. Olen tosi tyytyväinen, että tähän saadaan tolkkua. En halua muita puolueita moittia, mutta eipä ole vihreä ministeri tätä tehnyt. Vihreät olivat viime kaudella halli-

tuksessa ja kovasti puhuvat, että perussuomalaiset eivät välitä eläimistä.

- Tämä on yksi niistä pehmeistä asioista. Eläinten suojeleminen on ihan yhtä tärkeää kuin lapsien.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2027.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT LEHTIKUVA

Viiden vuoden aikana 21 tarkastuskäyntiä – koirien huono kohtelu vain jatkui

YLE kertoo verkkosivuillaan 161 koiran kärsimyksistä Pohjois-Karjalassa. Kaksi saksalaisnaisista oli saanut syytteet törkeästä eläinsuojelurikoksesta. Heidän pakettiautonsa oli pysäytetty uudenvuodenaattona 2024. Autoon oli sullottu peräti 112 koiraa. Niistä 53 jouduttiin lopettamaan, koska ne olivat niin huonokuntoisia.

Jo ennen uudenvuodenaattoa valvontaeläinlääkärit olivat otaneet äidin ja tyttären hallusta 43 koiraa. Koiria löytyi myöhemmin vielä lisää, ja yhteensä niitä oli 161.

Valvontaeläinlääkärin tarkastuskertomus kuvaa eläinten lohdutonta tilannetta. Osa koirista oli vakavasti alipainoisia. Niillä oli erilaisia sairauksia ja vammoja. Nuoret koirat ja pennut kärsi-

vät ripulista, ja niiden ulosteessa oli matoja.

Ennen kuin naiset otettiin kiinni, valvontaeläinlääkäri tarkasti vanhan omakotitalon ja sen piha-rakennukset, joissa naiset pitivät eläimiään. Olosuhteet olivat järkyttävät. Koirilla ei ollut ruokaa, ja vettä oli vain yläkerrassa. Ne palelivat, koska oli niin kylmä.

Ylen tietopyynnöllä saami- en asiakirjojen perusteella vi- ranomainen on tehnyt vuosina 2020–2025 ainakin 21 tarkastus- ja valvontakäyntiä eri kohteisiin, joissa naiset pitivät eläimiä.

Viranomaiset käskivät naisia hoitamaan koiria paremmin ja vähentämään niiden määrää. Äiti ja tytär vastaavat syytteisiin Pohjois-Karjalan käräjäoikeudessa myöhemmin.

(Lähde: Yle, 161 koiran kärsimys)

Ihmisen sukupuoliyhteys eläimen kanssa on kriminalisoitu

ELÄINTEN hyvinvointilaissa on kriminalisoitu ihmisen sukupuoliyhteys eläimen kanssa. Teko on eläinsuojelurikkomus, josta voidaan tuomita rangaistukseksi vain sakkoo. Jos sen sijaan levittää teosta otettua kuvaa, teko täyttää sukupuolisevällisyyttä loukkaavan kuvan levittämisen tunnusmerkistön. Ja tästä enimmäisrangaistus on kaksi vuotta vankeutta.

Itä-Suomen yliopiston rikosoi- keuden ja kriminaalipoliitiikan dosentti **Tarja Koskela** kritisoi rangaistusasteikkoa. Se on anka- rampi, jos levittää teosta otettua kuvaa verrattuna varsinaiseen te- koon. Rangaistusasteikot eivät näin ollen ole tekojen moititta- vuuteen nähden suhteellisuuspe- riaatteen mukaisia, mitä ei voida pitää perusteltuna.

- Tämä johtaa siihen, että itse teosta, sukupuoliyhteydestä eläimen kanssa, voidaan tuomita lie- vempi rangaistus kuin teosta

otetun kuvan levittämisestä. Su- kupuoliyhteys eläimen kanssa on silloin vähemmän moitittavaa kuin tällaista toimintaa esittävän kuvan levittäminen.

- Tämän tyyppinen tekojen ar- vottaminen ei ole hyväksyttävää. Toiminta on ristiriidassa eläin- sen kunnioituksen ja hyvinvoin- nin edistämisen eli lain keskeisten tavoitteiden kanssa. Sukupuoli- yhteydellä eläimen kanssa ihmi- nen tavoittelee ainoastaan omien mielihalujensa tyydyttämistä, ja toiminta aiheuttaa riskin eläimen fyysisestä ja psyykkisestä vahin- goittumisesta.

Lähteenä on käytetty Helsingin yliopiston tutkimusraporttia: *Kat- sauksia 72/2025, Helsingin yliopis- ton kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti, Eläinsuojeluvalvonta ja eläinsuojelurikokset. Tekijät: Rantala Kati, Askolin Aino, Koskela Tarja, Val- tonen Elli, Swan Kirsi, Kupsala Saara, Hänninen Laura.*

Mikkililäinen kalayrittäjä panostaa vain kotimaiseen

”Me emme myy roskakalaa”

Suomalaiset syövät yhä enemmän tuontikalaa ja entistä vähemmän kotimaista kalaa. Mikkelin kauppahallissa kalaherkkuja tarjoava yrittäjä Raimo Heinänen haluaisi kääntää kehityksen suunnan ja vahvistaa kotimaisen kalan asemaa yhdessä kuluttajien, kaupan ja päättäjiensä kanssa. Mikkililäisyrittäjä näkee kotimaisessa kalassa valtavan kasvun mahdollisuuden.

Suomalaiset söivät vuonna 2024 runsaat kahdeksan kiloa tuontikalaa, mutta vain vajaat neljä kiloa kotimaista kalaa henkeä kohti, kertoo Luonnonvarakeskuksen (Luke) kalan kulutustilasto.

Kotimaisen kalan kulutus on pudonnut vuosituhannen alun noin kuudesta kilosta nykyiseen noin neljään kiloon henkeä kohti. Samaan aikaan kalan kokonaiskulutus on vähentynyt 2010-luvun alun lähes 15 kilosta noin 12 kiloon vuodessa.

Mikkelin kauppahallissa toimiva Heinäsen Kalaherkku on kulkenut kehitykseen nähdessä vastavirtaan. Tuoreen kalan jalostukseen ja kalatuotteiden valmistukseen erikoistunut perheyrittäjä on rakentanut liiketoimintansa kotimaisen järvikalan varaan jo yli kolmen vuosikymmenen ajan.

Kaikki jalostus tehdään itse

Eläkkeellä oleva **Raimo Heinänen** työskenteli noin 30 vuotta lähiruokayrittäjänä. Nykyisin hän avustaa vaimoaan **Päivi Heinästä** Mikkelin Kauppahallin kalakaupassa.

Heinänen oli pitkään myös perussuomalaisten Etelä-Savon piirin puheenjohtaja. Nyt hän on Etelä-Savon maakuntavaltuuston jäsen ja Mikkelin kaupunginvaltuutettu.

- Toimimme Suomen parhailla järvikalan pyyntialueilla. Meille saapuu päivittäin tuoretta kalaa Mikkelin lähivesistöistä. Kalaa toimittaa yhteensä 30 kalastajaa, joista osa on ammattikalastajia ja osa sivutoimisia, Heinä-

nen kertoo.

Yritys jalostaa kaiken käyttämänsä kalan itse. Valikoimaan kuuluvat muun muassa savukat, säilykkeet, kalakukot ja valmiit ruoka-annokset. Kauppahallissa toimii lisäksi yrityksen kahvila- ja lounasravintola.

- Teemme kaiken jalostuksen itse kylmäsavustuksesta lähtien. Meillä on kaksi tuotantokeittiötä, ja tarjoamme päivittäin kalapainotteisen lounaan.

Heinäsen Kalaherkun tuotteita on tarjottu niin Itämeren matkustajalaivoilla kuin valtiollisissa juhlapöydissäkin. Uusimpia tuotteita ovat haukisipsi ja muikusta valmistettava tirripaisti.

Koko saalis hyötykäyttöön

Yrityksessä pyritään hyödyntämään jokainen saaliiksi saatu kala.

- Meillä ei ole roskakalaa. Kaikista lajeista valmistetaan erilaisia kalajalosteita, Heinänen kertoo.

Muikku on yrityksen tärkein raaka-aine. Sen ohella keskeisiä kalalajeja ovat kuha ja hauki. Lasipurkkeihin säilötyt tuotteet valmistetaan kotimaisesta kuhas-
ta, hauesta ja lohesta. Lohituotteissa käytetään Puumalassa kasvatettua kotimaista lohta.

- Emme osta norjalaista lohta lainkaan, Heinänen huomauttaa. Yritys on myös luopunut toimituksista päivittäistavarakaupoihin.

- Huomasimme, että meille jäivät työt, mutta rahat valuivat kauppaketjuille. Siksi keskityimme omaan jalostukseen, myymälämyyntiin ja tilaustuotteisiin,

Päivi ja Raimo Heinänen jalostavat ja myyvät kotimaista kalaa.

Heinäsen perustele.

Kalastajien toimeentulo ratkaisee

Heinäsen mukaan yrityksen toiminta perustuu paikallisten kalastajien työhön.

- Tavoitteemme on varmistaa, että kalastajat saavat saaliistaan

sellaisen hinnan, jolla he tulevat toimeen. Me elämme kalastajien työn varassa, Heinänen sanoo.

Hänen mukaansa kotimaisen kalan kysynnän kasvu vahvistaisi koko toimialaa.

- Jos kysyntää olisi enemmän, myös kalastajien ja jalostajien määrä kasvaisi. Kala-ala kehittyä kysynnän mukana.

"Tavoittemme on varmistaa, että kalastajat saavat saaliistaan sellaisen hinnan, jolla he tulevat toimeen."

Norjalainen lohi hallitsee markkinoita

Kotimaisen kalan asema on heikentynyt Heinäsen mukaan selvästi viime vuosikymmenten aikana.

- Suomalaisen kalan arvostus on laskenut paljon siitä, mitä se

Raimo Heinänen ja liikenneministeri Lulu Ranne Mikkelin torilla syyskuussa 2025.

Kirjolohta, kuhua ja muikkua Mikkelin kauppahallissa.

oli silloin, kun aloitimme. Nykyisin noin 70 prosenttia Suomessa myytävästä kalasta on norjalaisista lohta ja vain noin 30 prosenttia kotimaista kalaa, hän kertoo.

Kehityksen taustalla ovat Heinäsen mukaan erityisesti päivittäistavarakaupan ratkaisut.

- Sitähän ovat tietysti ohjanneet kauppa- ja elintarvikkeiden norjalaisen lohien ympärille, koska se on heille hyvä ja helppo bisnes.

- Toivoisin, että kuluttajat valitsisivat useammin kotimaisen kalan. Toimintamme aikana kala-alalta on kadonnut noin 5 000 työpaikkaa, vaikka kasvupotentiaalia olisi huomattavasti nykyistä enemmän, Heinänen sanoo.

Hän näkee mahdollisuuksia myös ruokamatkailussa.

- Ruokamatkailu tarjoaisi alalle merkittävät lisämarkkinat. Silti ravintoloissa tarjotaan ulkomaisille matkailijoille usein ensisijaisesti norjalaisista lohta, vaikka kotimaiselle kalalle olisi tarjolla erinomaisia vaihtoehtoja.

Järvikala ei ole kallista

Heinäsen haluaa oikaista käsitystä kotimaisen kalan korkeasta hinnasta.

- Kotimaisesta kalasta saa helpposti edullista ja monipuolista ruokaa. Muikku on jopa yksi Eu-

roopan edullisimmista kaloista, ja Norjan lohi maksaa noin kaksi kertaa enemmän. Myös hauki, lahna ja ahven ovat hinnaltaan maltillisia vaihtoehtoja, Heinänen selvittää.

Hänen mukaansa kotimaisen villikalan hinta ei noussut viime vuosien hintapiikin aikana samalla tavalla kuin norjalaisen lohien.

- Kotimaiselle kalalle syntyi silti kalliin tuotteen maine, vaikka merkittävät hinnannousut liittyivät käytännössä Norjan loheen.

Heinäsen mukaan kotimaisen järvikalan käyttöä voitaisiin lisätä huomattavasti.

- Esimerkiksi meidän alueellamme voitaisiin helposti kalastaa pari miljoonaa kiloa enemmän järvikalaa. Se hyödyttäisi myös vesistöjen tasapainoa.

Terveys ja vienti kasvun ajureina

Kotimaisen kalan terveysvaikutuksista puhutaan Heinäsen mielestä liian vähän.

- Terveellisyys on se suuri asia. Kyse ei ole pelkästään työpaikois-

ta, vaan myös ihmisten terveydestä, hän painottaa.

Mies muistuttaa, että eri kalalajien käyttö lisää ruokavalion ravintosisältöä.

- Esimerkiksi kuhassa on loheen verrattuna yli kaksinkertainen määrä D-vitamiinia.

Yritys on kehittänyt tuotteita, joissa yhdistetään useita kotimaisia kalalajeja.

- Kun yhdistämme kotimaiset kalat, syntyy todellinen supertuote. Juuri tällaisia tuotteita meidän pitäisi kehittää ja viedä myös ulkomaille, Heinänen katsoo.

Lupakäytännöt jarruttavat tuotantoa

Heinäsen mukaan kotimaisen kalankasvatuksen kasvua hidastavat tiukat lupakäytännöt.

- Suomessa on erittäin tiukat rajoitukset, minkä vuoksi kalankasvatusta ei ole pystytty lisäämään, hän kertoo.

Kotimaisen kasvatetun kalan määrä on vähentynyt Heinäsen mukaan merkittävästi viimeisten kolmen vuosikymmenen aikana samalla, kun kalan tuonti on kasvanut.

- Suomessa olisi kysyntää kotimaiselle lohelle ja siialle, mutta kasvatustilaa on vaikea saada. Lupakäytäntöjä pitäisi keventää, jotta alalle syntyisi uusia mahdollisuuksia kasvaa ja työllistää.

Muikku hiillokselle, ahven suomuineen grilliin

Kesä on Heinäsen mukaan parasta aikaa tutustua kotimaisiin järvikaloihin.

- Kala sopii grilliin erinomaisesti. Muikun voi kypsennää nopeasti halsterissa hiilloksen päällä.

Isompaan kalaan kannattaa tehdä viillot nahkaan, jotta se kypsyy tasaisesti. Muikku suolataan vasta kypsänä, kun taas suuremmat kalat suolataan ennen grillailua.

Hänen mukaansa esimerkiksi ahventa, siikaa tai lahnaa ei tarvitse välttämättä edes suomustaa.

- Kalan sisään riittää suola, minkä jälkeen se grillataan molemmin puolin. Kun evä irtosi helposti, kala on kypsä. Ahven kannattaa grillata avattuna mutta suomuineen – näin siitä tulee erityisen mehukas. Lisäkeeksi riittävät uudet perunat ja raikas salaatti, Heinänen vinkkaa.

TEKSTI PS TOIMITUS
KUVAT RAIMO HEINÄSEN
KOTIALBUMI

suomenuutiset.fi

Politiikka • Talous • Analyysi • Ulkomaat • Muut uutiset • Kulttuuri • Kolumnit • Viihde

SUOMEN **SU** UUTISET